

Projekt

z dnia 8 lutego 2016 r.

Zatwierdzony przez .....

**UCHWAŁA NR .....
RADY MIASTA GORZOWA WLKP.**

z dnia ..... 2016 r.

w sprawie Strategii rozwoju sportu i turystyki w Gorzowie Wlkp. do 2026 roku

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt. 10 i art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2015 r. poz. 1515) w związku z art. 27 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1321) uchwala się co następuje:

§ 1. Uchwala się Strategię rozwoju sportu i turystyki w Gorzowie Wlkp. do 2026 roku stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Gorzowa Wlkp.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta
Gorzowa Wlkp.

Robert Surowiec

Załącznik do Uchwały NR.....
Rady Miasta Gorzowa Wlkp.
z dnia.....2016 r.

Strategia rozwoju sportu i turystyki **Gorzowa Wielkopolskiego** do 2026 roku

WYKONAWCA

SPORTWIN Sp. z o.o.
Ul. Źródłana 19/1a
60-642 Poznań
Tel.: +48 61 852 33 54
NIP: 781-17-37-407

Spis treści

1. Struktura dokumentu	3
2. Ramy prawne Strategii.....	4
3. Wizja Gorzowa Wlkp. do 2026 roku.....	4
4. Obszary priorytetowe.....	5
4.1 Priorytet 1 – Sport dla wszystkich	7
4.2 Priorytet 2 – Wysokie wyniki gorzowskich klubów sportowych	11
4.3 Priorytet 3 – Infrastruktura sportowa	15
4.4 Priorytet 4 – Promocja miasta przez sport	19
4.5 Priorytet 5 – Turystyka.....	22
5. Monitorowanie i ewaluacja realizacji celów Strategii.....	29
6. Zasady finansowania sportu w Gorzowie Wlkp.	33
6.1 Sport profesjonalny.....	33
6.2 Sport dzieci i młodzieży	46
6.3 Sport powszechny i turystyka	48
6.3.1 Sport powszechny masowy	49
6.3.2 Sport osób niepełnosprawnych.....	51
7. Finansowanie rozwoju turystyki w ramach Strategii	54
Spis tabel	56
Załącznik nr 1 – Analiza szczegółowa	
Załącznik nr 2 – System stypendialny	
Załącznik nr 3 – Wskazówki dotyczące budowy nowego obiektu sportowego	
Załącznik nr 4 – Udostępnianie obiektów sportowych	
Załącznik nr 5 – Procedura przyznania dotacji	
Załącznik nr 6 – Raport badawczy	
Załącznik nr 7 – Monitoring mediów	

1. Struktura dokumentu

Zapisy znajdujące się w prezentowanej „Strategii rozwoju sportu i turystyki Gorzowa Wlkp. do 2026 roku” umożliwią prowadzenie odpowiednich działań wspierających rozwój sportu oraz turystyki w Gorzowie Wlkp. ze strony miasta.

Wnioski wynikają ze szczegółowej analizy obszarów związanych z funkcjonowaniem sportu i turystyki w Gorzowie Wlkp., która została przedstawiona w części analitycznej, stanowiącej załącznik do poniższej Strategii (Załącznik nr 1).

Na potrzeby tworzenia Strategii zlecone zostało badanie marketingowe, które pozwoliło określić, jak mieszkańcy Gorzowa Wlkp. postrzegają funkcjonowanie w mieście sportu i turystyki. Badanie zostało przeprowadzone metodą CATI przez niezależną agencję badawczo-consulingową Sponsoring Insight, we współpracy z instytutem badawczym Otawa Group, w dniach 12 – 16 października 2015 roku. Próbę badawczą stanowiły 502 osoby, które były reprezentatywne dla dorosłych mieszkańców Gorzowa Wlkp. Ponadto zlecone zostało badanie obejmujące monitoring mediów. Określony został potencjał ekspozycji promujących miasto Gorzów Wlkp. w telewizji na przykładzie Grand Prix Polski oraz meczów Stali Gorzów Wlkp.

Przeprowadzono również wywiady pogłębione z osobami zarządzającymi organizacjami sportowymi, m.in. z: AZS AWF Gorzów Wlkp., AZS PWSZ Gorzów Wlkp., ZKS Stilon Gorzów Wlkp., KS G-Power Gorzów Wlkp., MKP Słowianka, Stal Gorzów Wlkp., AWF Gorzów Wlkp., Społeczna Rada Sportu. Dokonano także analizy porównawczej miast konkurencyjnych.

Analizy i badania wskazały na potencjał Gorzowa Wlkp. w zakresie sportu i turystyki, a także najważniejsze zagrożenia i ewentualne ograniczenia dla rozwoju tych obszarów. Stworzona została wizja dotycząca sportu i turystyki miasta Gorzowa Wlkp., która była punktem wyjścia do opracowywania dalszych elementów strategicznych. Warto podkreślić wpływ czasokresu strategii (najbliższe 10 lat) na konkretyzację celów oraz zadań.

Pierwszy cel strategiczny – rozwój gorzowskiego sportu – będzie realizowany w ramach wyznaczonych 4 priorytetów, które mają kluczowe znaczenie. Są to:

1. Priorytet 1 – Sport dla wszystkich
2. Priorytet 2 – Wysokie wyniki gorzowskich klubów sportowych
3. Priorytet 3 – Infrastruktura sportowa
4. Priorytet 4 – Promocja miasta przez sport.

W ramach powyższych obszarów priorytetowych wskazano cele szczegółowe, których osiągnięcie umożliwi realizacja konkretnych zadań, wyodrębnionych dla każdego priorytetu.

Drugim celem strategicznym jest rozwój turystyki w Gorzowie Wlkp., dla którego wyznaczono dodatkowy Priorytet 5 – Turystyka, wskazujący najważniejsze cele szczegółowe z konkretnymi zadaniami.

W ramach „Strategii rozwoju sportu i turystyki Gorzowa Wlkp. do 2026 roku” określono metody służące monitorowaniu realizacji Strategii, a także sposoby ewaluacji postępów związanych z rozwojem sportu i turystyki w Gorzowie Wlkp.

Strategia stanowi podstawę do opracowania szczegółowych wytycznych (zasady, terminy, sprawy formalne) w ramach ogłaszanych konkursów.

2. Ramy prawne Strategii

Zgodność „Strategii rozwoju sportu i turystyki Gorzowa Wlkp. do 2026 roku” z aktami prawnymi oraz dokumentami strategicznymi na poziomie miasta, województwa i kraju:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dziennik Ustaw Nr 78, poz. 483 z późniejszymi zmianami) – art. 68 ust. 5.
2. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dziennik Ustaw z 2013 r. poz. 594 z późniejszymi zmianami) – art. 7 ust. 1 pkt 10.
3. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dziennik Ustaw z 2013 r. poz. 595 z późniejszymi zmianami) – art. 4 ust. 1 pkt 8.
4. Ustawa z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (Dziennik Ustaw z 2014 r., poz. 715).
5. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dziennik Ustaw z 2010 r. Nr 234, poz. 1536 z późniejszymi zmianami).
6. Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach turystycznych (Dz.U. z 2004 r. nr 223, poz. 2268 z późniejszymi zmianami).
7. Program Rozwoju Sportu do roku 2020, opracowany przez Ministerstwo Sportu i Turystyki.
8. Program Rozwoju Turystyki do 2020 roku, opracowany przez Ministerstwo Sportu i Turystyki.
9. Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego do roku 2020.
10. Program Rozwoju Lubuskiej Turystyki do roku 2020.
11. Długoterminowa Strategia Zarządzania Marką Gorzów.

3. Wizja Gorzowa Wlkp. do 2026 roku

Wizja rozumiana jest jako wyobrażenie Gorzowa Wlkp. w przyszłości, które będzie efektem realizowania przez miasto poniższej „Strategii rozwoju sportu i turystyki do roku 2026”. Wizja została przedstawiona w siedmiu punktach:

1. Gorzów Wlkp. miastem, w którym profesjonalne kluby sportowe funkcjonują na zdrowych zasadach, uzupełniają się i wspierają w działaniach mających na celu rozwój sportu i promocję marki miasta poprzez sukcesy na arenie krajowej i międzynarodowej.
2. Gorzów Wlkp. miastem, w którym kluby sportowe aktywnie działają na rzecz szkolenia młodzieży i regularnie osiągają sukcesy w kategoriach młodzieżowych w kluczowych dyscyplinach sportu, wyznaczonych przez miasto.
3. Gorzów Wlkp. miastem, które odnosi duże sukcesy w sporcie szkolnym w zawodach regionalnych i krajowych, samemu będąc inicjatorem wydarzeń ukierunkowanych na rozwój sportu dzieci i młodzieży.
4. Gorzowskie uczelnie wyższe odnoszą sukcesy w sporcie akademickim dzięki intensywnej współpracy z klubami sportowymi, będąc tym samym atrakcyjnym wyborem dla studentów chcących rozwijać się, szczególnie na płaszczyźnie sportowej.

5. Gorzów Wlkp. miastem, które dzięki wysokiej jakości ogólnodostępnej infrastruktury sportowej, umożliwi mieszkańcom aktywne spędzanie czasu wolnego.
6. Gorzów Wlkp. miastem przyjaznym rowerzystom, z kompleksowym i spójnym systemem ścieżek rowerowych.
7. Gorzów Wlkp. miastem o dużym znaczeniu w turystyce regionalnej, korzystającym z atrakcyjnego, nadrzecznego położenia. ze sprawnie działającym Regionalnym Centrum Turystycznym prowadzonym przez Lokalną Organizację Turystyczną.
8. Gorzów Wlkp. miastem, w którym prowadzone są zajęcia edukacji regionalnej w szkołach podstawowych dzięki współpracy Wydziału Edukacji Urzędu Miasta, Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej, Akademii Wychowania Fizycznego i gorzowskiego oddziału Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego.

4. Obszary priorytetowe

W Strategii określono obszary priorytetowe, które pozwolą zrealizować następujące cele strategiczne:

1. Rozwój sportu w Gorzowie Wlkp.

2. Rozwój turystyki w Gorzowie Wlkp.

Obszary priorytetowe:

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 1. Podsumowanie Strategii rozwoju sportu i turystyki Gorzowa Wlkp. do 2026 roku

Cel strategiczny 1 – Rozwój sportu w Gorzowie Wlkp.		Cele szczegółowe
Priorytet 1	Sport dla wszystkich	<ol style="list-style-type: none"> 1. Podniesienie aktywności fizycznej mieszkańców. 2. Upowszechnianie sportu dzieci i młodzieży. 3. Wzrost liczby organizowanych imprez sportowych dla mieszkańców. 4. Wspieranie sportu osób niepełnosprawnych.
Priorytet 2	Wysokie wyniki gorzowskich klubów sportowych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Podniesienie wyników sportowych gorzowskich klubów i sportowców. 2. Określenie zasad finansowego wspierania sportu profesjonalnego. 3. Wysoki poziom szkolenia sportowego w sporcie dziecięcym i młodzieżowym.
Priorytet 3	Infrastruktura sportowa	<ol style="list-style-type: none"> 1. Modernizacja istniejącej infrastruktury sportowej. 2. Rozbudowa bazy sportowej o nowe, kluczowe obiekty. 3. Skuteczne zarządzanie miejską infrastrukturą sportową.
Priorytet 4	Promocja miasta przez sport	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wysoki poziom identyfikacji mieszkańców ze sportem lokalnym – promocja do wewnątrz. 2. Wzmocnienie wizerunku Gorzowa Wlkp. jako ważnego ośrodka sportowego w regionie i w kraju – promocja na zewnątrz. 3. Poprawa relacji między gorzowskimi klubami ze szczególnym uwzględnieniem środowisk kibicowskich.
Cel strategiczny 2 – Rozwój turystyki w Gorzowie Wlkp.		Cele szczegółowe
Priorytet 5	Turystyka	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kreowanie produktów turystycznych o wysokiej konkurencyjności. 2. Rozwój infrastruktury na potrzeby rozwoju turystyki w Gorzowie Wlkp. 3. Informacja i promocja turystyczna Gorzowa Wlkp. 4. Wdrożenie programu zajęć turystycznej edukacji regionalnej dla uczniów gorzowskich szkół.

Źródło: Opracowanie własne

4.1 Priorytet 1 – Sport dla wszystkich

Priorytet pierwszy zakłada popularyzację sportu dla wszystkich oraz podnoszenie poziomu aktywności sportowej mieszkańców Gorzowa Wlkp. Obejmuje swoim zasięgiem najszerszy zakres oddziaływania na gorzowian.

Szczegółowe analizy związane z aktywnością sportową Polaków, a także nawyki i zwyczaje związane z uprawianiem sportu przez mieszkańców Gorzowa Wlkp., zostały przedstawione w części analitycznej Strategii stanowiącej załącznik nr 1. Istnieje bardzo wiele czynników warunkujących stosunkowo niski poziom aktywności fizycznej mieszkańców Gorzowa Wlkp. Wśród nich należy wymienić brak czasu, ograniczenia związane z chorobą lub niepełnosprawnością, a także problemy dostępności infrastruktury sportowej. Efektem tego są coraz powszechniejsze choroby cywilizacyjne, w szczególności nadwaga czy niewydolność układu sercowo-naczyniowego. Skutki te dotyczą nie tylko dorosłych, ale także dzieci i młodzież, problemy takie jak wady postawy są w dużej mierze wynikiem niedoboru ruchu i sportu.

Miasto Gorzów Wlkp., korzystając z odpowiednich uprawnień i podmiotów, stwarza warunki do bezproblemowego, powszechnego uprawiania sportu dla mieszkańców w każdym wieku, a także do uzyskania wysokiej świadomości pozytywnego wpływu aktywności fizycznej na zdrowie oraz samopoczucie. Cele szczegółowe Priorytetu 1 to:

1. Podniesienie aktywności fizycznej mieszkańców.
2. Upowszechnianie sportu dzieci i młodzieży.
3. Wzrost liczby organizowanych imprez sportowych dla mieszkańców.
4. Wspieranie sportu osób niepełnosprawnych.

Cel 1 – Podniesienie aktywności fizycznej mieszkańców

Rośnie – w naszym codziennym życiu – znaczenie aktywności fizycznej, która jest niezbędna człowiekowi na każdym etapie jego życia. Choć znaczenie ruchu systematycznie się zmienia w zależności od wieku, to zawsze pozostaje kluczowym czynnikiem warunkującym zdrowie. W związku z aspektami demograficznymi i starzejącym się polskim społeczeństwem, konieczne jest zwrócenie szczególnej uwagi na prowadzenie odpowiednich działań pobudzających aktywność fizyczną dla osób kategorii wiekowej 50+.

Uwzględniając ogólne trendy i tendencje odnośnie do aktywności ruchowej, a także informacje dotyczące bezpośrednio Gorzowa Wlkp., wskazane jest realizowanie takich działań, które zainteresują jego mieszkańców aktywnością ruchową, wyrażając w ten sposób troskę i zainteresowanie o zdrowie fizyczne i psychiczne gorzowian. Sprecyzowano następujące zadania:

Zadanie 1.1 – Organizacja rywalizacji sportowej w wybranych dyscyplinach dla mieszkańców z wykorzystaniem bazy sportowej należącej do miasta

Pierwszym sposobem na podniesienie poziomu uczestnictwa mieszkańców w aktywności sportowej jest stworzenie rozgrywek amatorskich w wybranych dyscyplinach (np. piłka nożna, koszykówka, siatkówka), z wykorzystaniem istniejących obiektów sportowych, takich jak Orliki, sale sportowe, które należą do miasta. Zadanie wymaga również prowadzenia odpowiednich działań promujących rozgrywki, uwzględniające Internet i media społecznościowe.

Zadanie 1.2 – Prowadzenie przez miasto Gorzów Wlkp. kampanii, promującej aktywny tryb życia i uczestnictwo w wydarzeniach sportowych

W celu podniesienia aktywności o charakterze sportowym mieszkańców należy opracować i wdrożyć odpowiednią kampanię uświadamiającą pozytywne skutki aktywnego trybu życia, rozumianego jako uprawianie sportu i uczestnictwo w wydarzeniach sportowych. Należy podkreślić korzyści z punktu widzenia zdrowia człowieka, a także budowania więzi społecznych między mieszkańcami. Wskazane jest wykorzystanie powszechnie znanych gorzowskich sportowców w roli ambasadorów kampanii. Długofalowo ma to zmniejszyć wydatki na opiekę medyczną i podnieść jakość życia oraz świadomość społeczną o problematyce prozdrowotnej.

Zadanie 1.3 – Obejmowanie patronatem imprez i wydarzeń o charakterze sportowym

W celu podniesienia poziomu aktywności sportowej mieszkańców Gorzowa Wlkp., prowadzenie działań inicjujących różnego rodzaju wydarzenia sportowe. Miasto obejmuje patronatem tego typu wydarzenia, oferuje wsparcie logistyczne w kwestiach zarządzania, udostępnia obiekty sportowe na preferencyjnych warunkach. Równocześnie atrakcyjna oferta patronacka będzie zachęcała potencjalnych organizatorów do współpracy z miastem. Działania patronackie powinny być uwzględniać ambasadorów gorzowskiego sportu i wsparcie na poziomie wojewódzkim.

Zadanie 1.4 – Stworzenie atrakcyjnej oferty zajęć sportowych dla mieszkańców Gorzowa Wlkp. 50+

Uwzględniając bardzo niski poziom aktywności fizycznej gorzowian w kategorii wiekowej 50+, miasto Gorzów Wlkp., we współpracy z gorzowskimi klubami sportowymi i stowarzyszeniami, tworzy atrakcyjną ofertę aktywności sportowych właśnie dla nich. Wskazane jest także podjęcie współpracy z lokalną uczelnią AWF Gorzów Wlkp. oraz korzystanie z Rządowego Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014 – 2020.

Cel 2 – Upowszechnianie sportu i rekreacji ruchowej dzieci i młodzieży

Niezbędne jest zaproponowanie rozwiązań, które pozwolą na zainteresowanie kulturą fizyczną najmłodszych, a następnie utrzymanie ich przy uprawianiu sportu. Bardzo ważnym aspektem jest wspieranie klubów sportowych, prowadzących szkolenie dzieci i młodzieży tak, aby były atrakcyjnym wyborem dla młodych sportowców. Przez rozwój sportu dzieci i młodzieży należy rozumieć: określenie jasnych zasad wspierania szkolenia, upowszechnianie postaw sportowych, społecznych i zdrowotnych, a także promowanie aktywności fizycznej wśród dzieci i młodzieży. Umożliwiają to następujące zadania:

Zadanie 2.1 – Kontynuowanie programu Powszechna Nauka Pływania „Każde dziecko w Gorzowie Wlkp. umie pływać”

Obecnie w Gorzowie Wlkp. od kilkunastu lat realizowany jest program Powszechna Nauka Pływania „Każde dziecko w Gorzowie Wlkp. umie pływać”, który cieszy się bardzo dużą popularnością. Program obejmuje dzieci z klas drugich gorzowskich szkół podstawowych, które uczą się pływać, korzystając z nowoczesnego obiektu CSR Słowianka. Nauka pływania jest realizowana podczas lekcji szkolnych, alternatywnie do zajęć wychowania fizycznego. Prowadzona jest także wstępna selekcja dzieci z klas drugich, które następnie w klasie trzeciej uczęszczają na zajęcia pływackie doskonalące ich umiejętności. W roku szkolnym 2014/2015 w programie uczestniczyła rekordowa liczba 1 300 dzieci. Realizowany program jest oceniany bardzo pozytywnie, dlatego zakłada się, że miasto prowadzi działania zwiększające jego finansowanie, a także rozwija jego koncepcję. Należy jednak zwrócić szczególną uwagę na efekty projektu i jego ewaluację (np. liczbę zwolnień, frekwencje) oraz zaproponować ścieżkę rozwoju dla najzdolniejszych. Ważne jest również odpowiednie przygotowanie kadry trenerskiej we współpracy z uczelnią wyższą. Należy wprowadzić system kontroli i monitoringu.

Zadanie 2.2 – Realizacja programów feryjnego i wakacyjnego wypoczynku dla dzieci i młodzieży o charakterze sportowym, które zachęcają do aktywnego spędzania czasu

Ośrodki sportu, stowarzyszenia i kluby sportowe podejmują intensywną współpracę z gorzowskimi szkołami, a także uczelniami wyższymi przy opracowywaniu programu i zachęcaniu dzieci i młodzieży do uczestnictwa. Zadanie ma na celu zaangażowanie środowiska studenckiego, lokalnych klubów przy wykorzystaniu dostępnej infrastruktury.

Zadanie 2.3 – Stworzenie oferty pozalekcyjnych zajęć sportowych dla uczniów gorzowskich szkół, pod opieką wykwalifikowanych opiekunów – trenerów

Miasto prowadzi działania ukierunkowane na tworzenie atrakcyjnej oferty pozalekcyjnych zajęć sportowych, skierowanych do uczniów gorzowskich szkół. Kluczowym elementem tego zadania jest korzystanie z usług wykwalifikowanych instruktorów. Wskazane jest użytkowanie infrastruktury należącej do szkoły (dowożenie dzieci w inne lokalizacje może być dużą przeszkodą dla rodziców).

Zadanie 2.4 – Realizacja programu Trener Osiedlowy

Miasto, korzystając z własnych obiektów, a także zasobów gorzowskiej AWF w postaci infrastruktury sportowej oraz studentów, realizuje program Trenera Osiedlowego we wskazanej dyscyplinie lub dyscyplinach. Są to otwarte, bezpłatne zajęcia dla dzieci, organizowane w wybranych lokalizacjach, które mają na celu poprawę sprawności fizycznej dzieci, a także zainteresowanie je sportem. Przygotowując ofertę współpracy dla AWF należy podkreślić związane z tym profity dla uczelni i studentów – możliwość zebrania doświadczenia, rozwijania umiejętności, zainteresowania potencjalnych studentów uczelnią i jej ofertą edukacyjną.

Zadanie 2.5 – Zapewnienie w klasach I-III szkół podstawowych zajęć wychowania fizycznego z wykwalifikowanym nauczycielem, realizowanych w ramach Programu Prezydenckiego „Aktywne dzieci Gorzowa Wlkp.”

Obecnie realizowany przez szkoły podstawowe program w zakresie wychowania fizycznego w klasach I-III zakłada realizację tego typu zajęć w ramach kształcenia zintegrowanego, które często jest prowadzone przez nauczyciela, nieposiadającego wykształcenia w kierunku wychowania fizycznego. W celu podniesienia poziomu rozwoju sportu dziecięcego, należy zapewnić przynajmniej jedną godzinę lekcji wychowania fizycznego tygodniowo w klasach I-III z wykwalifikowanym, odpowiednio przygotowanym opiekunem. Zadanie to powinno być realizowane w ramach programu prezydenckiego, analogicznie do programu Powszechna Nauka Pływania w porozumieniu z AWF.

Cel 3 – Wzrost liczby organizowanych imprez sportowych dla mieszkańców

Miasto jako inicjator wydarzeń, aktywizujących i integrujących środowiska miejskie, mających duże znaczenie dla wspólnego funkcjonowania mieszkańców i władz publicznych. Pozwalają na budowanie więzi z miastem, wzmacniają poczucie tożsamości z miejscem, w którym ludzie żyją na co dzień. Organizacja wydarzeń sportowych, atrakcyjnych dla mieszkańców, to istotny element Strategii realizowany przez następujące zadania:

Zadanie 3.1 – Organizacja wydarzeń o charakterze sportowym o dużym znaczeniu dla regionu z wykorzystaniem istniejącej infrastruktury sportowej

Przy podejmowaniu decyzji należy uwzględnić takie uwarunkowania, jak: tradycje, historie i dokonania dyscyplin sportowych w mieście, a także możliwości wykorzystania istniejącej w Gorzowie Wlkp. infrastruktury. Wskazane jest prowadzenie intensywnej współpracy z lokalnym biznesem, w celu pozyskiwania sponsorów i zmniejszania kosztów organizacyjnych. W działaniach promocyjnych należy podkreślać znaczenie organizacji wydarzeń dla wzmacniania marki Gorzowa Wlkp., a także inne, społeczne korzyści.

Zadanie 3.2 – Organizacja wydarzeń sportowych mających na celu podniesienie poziomu uczestnictwa mieszkańców w aktywności sportowej – biegi miejskie, zawody rowerowe itd.

Organizacja wydarzeń o charakterze sportowym, które umożliwią mieszkańcom miasta aktywne uczestnictwo w sporcie masowym. Przy organizacji należy m.in. wzorować się na innych tego typu wydarzeniach w kraju, które cieszą się dużą popularnością, np. maratony i inne imprezy biegowe, zawody rowerowe, ale także kreować własne wydarzenia. Gorzów Wlkp., ze względu na swoje położenie, ma duży potencjał w zakresie sportów wodnych.

Zadanie 3.3 – Organizacja imprez rekreacyjnych dla mieszkańców – festyny, pikniki rodzinne, imprezy tematyczne związane ze sportem, we współpracy z klubami (np. „Weekend z wiosłami”)

Organizacja imprez, które pobudzają zainteresowanie aktywnością fizyczną w rozmaitych formach. Wskazane jest połączenie tego typu wydarzeń (np. festyny, pikniki rodzinne) z promowaniem aktywnego i zdrowego trybu życia. Przy organizacji wydarzeń możliwe jest zaangażowanie lokalnych klubów sportowych, które w ten sposób mogą zyskać możliwość promocji.

Cel 4 – Wspieranie sportu osób niepełnosprawnych

Sport osób niepełnosprawnych w ostatnich latach bardzo dynamicznie się rozwija, a jego znaczenie wzrasta. Odnosi się to jednak wyłącznie do najwyższych szczebli rozgrywkowych, na poziomie regionalnym i lokalnym sytuacja jest o wiele trudniejsza. Obszar ten wymaga szczególnej uwagi, ponieważ sport i szeroko rozumiana rekreacja są dla osób niepełnosprawnych szczególną formą rehabilitacji. Umożliwia im pokonywanie barier, a także stymuluje ich aktywność społeczną.

Zadanie 4.1 – Tworzenie warunków organizacyjnych i finansowych dla rozwoju sportu osób niepełnosprawnych

Miasto doskonalili system dotacji przyznawanych z budżetu na zadania publiczne z zakresu sportu osób niepełnosprawnych, podnosząc efektywność finansowania i poszerzając zakres merytoryczny wsparcia. Prowadzi działania wspomagające wydarzenia sportowe, integrujące środowisko sportowców pełnosprawnych i niepełnosprawnych. Wskazana jest współpraca z lokalnymi klubami sportowymi oraz uczelniami wyższymi, które dysponują odpowiednimi zasobami.

4.2 Priorytet 2 – Wysokie wyniki gorzowskich klubów sportowych

Systematyczne podnoszenie wyników gorzowskich klubów sportowych uwarunkowane jest istnieniem odpowiednio rozwiniętego zaplecza szkoleniowego dla sportu dzieci i młodzieży, dlatego obszary te zostały ze sobą połączone w Priorytecie 2.

Gorzów Wlkp. ma bogate tradycje sportowe. Są one związane przede wszystkim ze sportem żużlowym, który obecnie jest jedną z najbardziej rozpoznawalnych i kojarzonych z miastem dyscyplin. Gorzowskie kluby mogą pochwalić się wieloma sukcesami swoich wychowanków na arenie krajowej i międzynarodowej, w takich dyscyplinach jak wioślarstwo czy kajakarstwo. Należy wykorzystać istniejący potencjał oraz zaproponować działania, które umożliwią wzmocnienie pozycji gorzowskiego sportu.

W priorytecie 2 określono cele szczegółowe, które pozwolą podnosić osiągnięcia gorzowskich sportowców zarówno w kraju, jak i na arenie międzynarodowej, a także wzmocnić pozycję lokalnych klubów sportowych przy wsparciu miasta. Priorytet 2 odnosi się zarówno do klubów reprezentujących sporty zespołowe, jak i indywidualne.

Cele szczegółowe:

1. Podniesienie wyników sportowych gorzowskich klubów i sportowców.
2. Określenie zasad finansowego wspierania sportu profesjonalnego.
3. Podniesienie poziomu szkolenia w sporcie dziecięcym i młodzieżowym.

Cel 1 – Podniesienie wyników sportowych gorzowskich klubów i sportowców

Gorzów Wlkp. posiada istotny potencjał w wielu dyscyplinach sportowych, który należy wykorzystać, aby odpowiednio rozwijać gorzowski sport. Uwzględniając istotne ograniczenia budżetowe i organizacyjne, miasto nie jest w stanie efektywnie wspierać wszystkich dyscyplin sportu.

Realizację Celu 1 umożliwi stworzenie listy Kluczowych Dyscyplin Sportu, co jest również sugerowane w realizowanej przez Gorzów Wlkp. „Długoterminowej Strategii Zarządzania Marką Gorzów”. Szczegółowe kryteria określające Kluczowe Dyscypliny Sportu zostały przedstawione w rozdziale 6.

Zadanie 1.1 – Określenie kryteriów wyboru Kluczowych Dyscyplin Sportu dla rozwoju sportu

Celem jest stworzenie precyzyjnych i obiektywnych kryteriów, które pozwolą wskazać dyscypliny o strategicznym znaczeniu dla rozwoju sportu w Gorzowie Wlkp. Uzasadnieniem dla wprowadzenia Kluczowych Dyscyplin Sportu jest fakt, że obecne finansowanie sportu ze strony miasta jest bardzo mocno rozproszone, znaczna część dotacji przeznaczana jest na dyscypliny o bardzo małym potencjale rozwoju, a kryteria podziału środków są mało precyzyjne.

Zadanie 1.2 – Wybór Kluczowych Dyscyplin Sportu

Na podstawie stworzonych w zadaniu 1.1 kryteriów, miasto wskazuje określone Kluczowe Dyscypliny Sportu, na których rozwoju będzie koncentrowało środki finansowe oraz wsparcie organizacyjne. Lista Kluczowych Dyscyplin Sportu będzie regularnie aktualizowana.

Zadanie 1.3 – Określenie przywilejów przyznawanych Kluczowym Dyscyplinom Sportu

Po wyborze Kluczowych Dyscyplin Sportu miasto określa szczegółowe przywileje, przyznawane wybranym dyscyplinom, związane przede wszystkim z preferencyjnym dostępem do obiektów sportowych, a także wsparciem organizacyjnym czy promocyjnym.

Cel 2 – Określenie zasad finansowego wspierania sportu profesjonalnego

Konieczne jest wyznaczenie, jako jednego z celów Strategii, nowych zasad finansowania sportu profesjonalnego, które pozwolą na efektywne wydatkowanie dotacji przez miasto i w sposób wymierny przysłużą się rozwojowi sportu w Gorzowie Wlkp. Wskazano następujące zadania:

Zadanie 2.1 – Zwiększenie środków finansowych przeznaczanych na wspieranie rozwoju sportu

Wielkość obecnie przekazywanych środków budzi powszechne niezadowolenie i uniemożliwia sprawny rozwój sportu. Dodatkowo, w porównaniu z innymi miastami o profilu zbliżonym do Gorzowa Wlkp., widać znaczącą różnicę w kwotach przeznaczanych na wspieranie sportu, na niekorzyść Gorzowa Wlkp.

Zadanie 2.2 – Określenie jasnych kryteriów przyznawania dotacji klubom na rozwój sportu profesjonalnego

Podniesienie efektywności finansowania sportu przez Gorzów Wlkp. wymaga wprowadzenia całkowicie nowych zasad udzielania wsparcia finansowego dla gorzowskich klubów. Należy stworzyć kryteria, które w obiektywny sposób będą oceniały oferty klubów, uwzględniając m.in. wyniki sportowe, znaczenie dyscypliny dla rozwoju sportu w mieście, kwestie organizacyjne i zarządzanie klubem.

Zadanie 2.3 – Oddzielenie finansowania sportu dziecięcego i młodzieżowego od sportu profesjonalnego

W celu podniesienia efektywności finansowania rozwoju sportu przez miasto Gorzów Wlkp., należy wprowadzić odpowiednie zapisy prawne, które oddziela finansowanie sportu dziecięcego i młodzieżowego od sportu profesjonalnego. Obecny sposób podziału może prowadzić do wydatkowania środków na inny cel niż ten wskazany w zadaniu, a zwłaszcza wykorzystanie środków na sport seniorski.

Zadanie 2.4 – Stworzenie nowego systemu stypendialnego

Opracowanie projektu nowego systemu stypendialnego, który będzie premiował gorzowskich sportowców osiągających wysokie wyniki w rywalizacji sportowej. Zakłada się, że miasto podnosi wysokość środków finansowych, przeznaczanych na stypendia i inne nagrody, premiujące wysokie wyniki. Przy tworzeniu systemu,

konieczne jest podkreślenie priorytetowego znaczenia Kluczowych Dyscyplin Sportu. Opracowany został przykładowy system stypendialny, który został przedstawiony w Załączniku nr 2 – System stypendialny.

Zadanie 2.5 – Wspieranie profesjonalizacji organizacyjnej klubów sportowych

Miasto realizuje działania, mające na celu podniesienie poziomu profesjonalizacji gorzowskiego sportu, poprzez uwzględnienie w dotacjach na rzecz klubów sportowych wydatków na zatrudnienie odpowiednio wykwalifikowanych osób, które będą odpowiadały za rozwój działań marketingowych oraz poprawę sytuacji organizacji wewnątrz klubów. Miasto w drodze dialogu z klubami powinno wskazać wymagania dotyczące kwalifikacji takiej osoby, a także szczegółowe zasady zatrudnienia.

Szczegółowa propozycja nowych kryteriów finansowania sportu profesjonalnego i sportu młodzieżowego została przedstawiona w rozdziale 6.

Cel 3 – Wysoki poziom szkolenia sportowego w sporcie dziecięcym i młodzieżowym

Priorytet 3 dotyczy nie tylko sportu profesjonalnego, ale jest silnie związany z rozwojem sportu dziecięcego i młodzieżowego, którego wysoki poziom stanowi doskonałe zaplecze sportu profesjonalnego. Celem jest stworzenie odpowiednich warunków szkoleniowych, rozumianych jako zapewnienie ciągłości szkolenia w ramach pełnej piramidy szkoleniowej, a także dostępu do infrastruktury sportowej.

Zadanie 3.1 – Wspieranie szkolenia sportowego w Kluczowych Dyscyplinach Sportu

Miasto priorytetowo traktuje rozwój szkolenia w Kluczowych Dyscyplinach Sportu, wspierając je odpowiednio wysokimi środkami finansowymi oraz organizacyjnymi. Ma to zapewnić istnienie stabilnych warunków do rozwoju i pełnej piramidy szkoleniowej.

Zadanie 3.2 – Wspieranie szkolenia sportowego w pozostałych dyscyplinach sportu

Wsparcie ma charakter finansowy i organizacyjny, umożliwiając realizowanie celów statutowych klubów sportowych. Miasto uwzględnia jednak priorytetowość Kluczowych Dyscyplin Sportu.

Zadanie 3.3 – Podnoszenie kompetencji trenerów grup dziecięcych i młodzieżowych

Miasto kładzie szczególny nacisk w swoich działaniach na regularne podnoszenie poziomu szkolenia dzieci i młodzieży, co jest kluczowym warunkiem rozwoju sportu profesjonalnego. Wskazane jest zaangażowanie do współpracy związków sportowych oraz wyższych uczelni, które dysponują odpowiednimi zasobami, umożliwiającymi podnoszenie kompetencji trenerów gorzowskich klubów. Miasto realizuje inicjatywy,

takie jak konferencje oraz szkolenia, skierowane do trenerów grup młodzieżowych gorzowskich klubów. Kluczowe znaczenie ma ukierunkowanie kształcenia trenerskiego na kluczowe dyscypliny dla rozwoju miasta oraz podnoszenie poziomu wydziałów uczelni. Rozwój kierunków na uczelniach wyższych powinien uwzględniać założenia Strategii.

Zadanie 3.4 – Rozwijanie funkcjonujących w gorzowskich szkołach klas sportowych

W Gorzowie Wlkp. funkcjonują m.in. Akademickie Gimnazjum Mistrzostwa Sportowego, działające pod patronatem Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Gorzowie Wlkp., które zajmuje się szkoleniem w koszykówce kobiet, a także Zespół Szkół Mistrzostwa Sportowego, który szkoli uczniów w sportach wodnych i lekkoatletyce od poziomu szkoły podstawowej do szkoły średniej. Istniejące w ramach tych szkół klasy sportowe docelowo mają być „inkubatorami” dla młodych sportowców, dlatego też miasto dąży do rozwijania tej koncepcji. Szczególne znaczenie w realizowanych działaniach wspierających istnienie i rozwój klas sportowych powinny mieć Kluczowe Dyscypliny Sportu. Zaleca się weryfikację poziomu szkolenia i organizacji klas sportowych w szkołach.

4.3 Priorytet 3 – Infrastruktura sportowa

Niezbędnym obszarem do prawidłowego rozwoju sportu – rozumianym zarówno jako sport dla wszystkich, sport dzieci i młodzieży oraz sport profesjonalny – jest infrastruktura sportowa.

Miasto, tworząc atrakcyjną ofertę aktywności o charakterze sportowym oraz wydarzeń dla mieszkańców, zapewnia niezbędne zaplecze obiektów sportowych wysokiej jakości. Zagwarantowanie odpowiedniej infrastruktury jest również bardzo istotne z punktu widzenia podnoszenia wyników gorzowskich sportowców, szczególnie uwzględniając strategiczne dla rozwoju miasta dyscypliny sportu.

Cele szczegółowe:

1. Modernizacja istniejącej infrastruktury sportowej.
2. Rozbudowa bazy sportowej o nowe, niezbędne obiekty.
3. Skuteczne zarządzanie miejską infrastrukturą sportową.

Cel 1 – Modernizacja istniejącej infrastruktury sportowej

Przeprowadzenie działań, które umożliwią modernizację najważniejszych obiektów, zagwarantowanie wysokiej jakości infrastruktury sportowej, a także wysokiego poziomu bezpieczeństwa w obiektach. Bardzo ważne jest zapewnienie maksymalnej użyteczności i funkcjonalności modernizowanych obiektów, a także ich potencjalnej komercjalizacji. Sugeruje się konsultowanie rozbudowy bazy sportowej z AWF w celu wykorzystania

jej do działalności dydaktycznej, co podniesie rangę uczelni i zbuduje przewagę konkurencyjną. W tym celu wyznaczono następujące zadania do realizacji:

Zadanie 1.1 – Modernizacja istniejącej ogólnodostępnej bazy sportowej zgodnie z potrzebami mieszkańców, umożliwiającej aktywne spędzanie czasu

Przeprowadzenie niezbędnej modernizacji należących do miasta obiektów sportowych, która umożliwi realizację aktywności fizycznych mieszkańcom oraz klubom i stowarzyszeniom sportowym.

Zadanie 1.2 – Przeprowadzenie modernizacji obiektów sportowych dla potrzeb rozwoju sportu profesjonalnego, ze szczególnym uwzględnieniem Kluczowych Dyscyplin Sportu

W celu zapewnienia nowoczesnej infrastruktury sportowej na potrzeby gorzowskich klubów, miasto przeprowadza modernizację istniejących obiektów sportowych, tak aby umożliwić realizację podstawowych zadań gorzowskim klubom sportowym.

Zadanie 1.3 – Modernizacja stadionu Ośrodka Sportu i Rekreacji przy ul. Olimpijskiej 32 w Gorzowie Wlkp.

Miasto w ramach swoich kompetencji prowadzi działania polegające na przygotowaniu inwestycji, którą jest modernizacja istniejącego stadionu piłkarskiego zarządzanego przez Ośrodek Sportu i Rekreacji (OSiR), wspierając tym samym rozwój piłki nożnej w mieście. Wskazane jest opracowanie takiego projektu, który pozwoli na stworzenie w ramach stadionu powierzchni biurowej, która będzie wykorzystywana przez lokalne organizacje sportowe oraz jednostki publiczne.

Zadanie 1.4 – Adaptacja istniejących obiektów sportowych dla potrzeb osób niepełnosprawnych

Umożliwienie i usprawnienie organizacji sportu osób niepełnosprawnych przez przeprowadzenie prac modernizacyjnych i dostosowanie istniejących obiektów do odpowiednich standardów.

Zadanie 1.5 – Pozyskiwanie wsparcia finansowego na modernizację infrastruktury z funduszy Unii Europejskiej

Miasto Gorzów Wlkp., w ramach wspierania inwestycji infrastrukturalnych wspomagających funkcjonowanie gorzowskiego sportu, przeprowadza odpowiednie działania umożliwiające pozyskanie dodatkowych środków finansowych, pochodzących z Unii Europejskiej. W obecnie realizowanej perspektywie finansowej na lata 2014-2020 nie ma konkretnych programów zorientowanych wyłącznie na sport, istnieją jednak szerokie możliwości wykorzystania środków finansowych na poprawę warunków infrastrukturalnych gorzowskiego sportu, np. w ramach Programu

Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, z którego można pozyskać fundusze na termomodernizację obiektów użyteczności publicznej.

Cel 2 – Rozbudowa bazy sportowej o nowe, kluczowe objekty

W Gorzowie Wlkp. brakuje obecnie obiektów sportowych, które w znaczący sposób przyczyniają się do rozwoju sportu i mogą być wykorzystywane przez zawodników kilku dyscyplin sportowych. Infrastruktura sportowa wymaga inwestycji, które określają poniższe zadania:

Zadanie 2.1 – Budowa hali widowiskowo-sportowej na 2,5 – 3 tysiące widzów

Zaplanowanie i rozpoczęcie prac dotyczących budowy hali widowiskowo-sportowej na około 2,5 – 3 tys. widzów. W Gorzowie Wlkp. funkcjonuje drużyna koszykówki kobiet oraz zespoły związane z innymi sportami halowymi, które również będą regularnym użytkownikiem obiektu. Należy zwrócić uwagę na wielofunkcyjny charakter hali umożliwiający organizowanie, oprócz wydarzeń sportowych, także imprez komercyjnych. Obiekt ma spełniać przede wszystkim charakter widowiskowo-rozrywkowy oraz zaspokajać potrzeby sportowe. Doświadczenia powstałych obiektów w Polsce dowodzą, że obiekt zdecydowanie łatwiej jest utrzymać, posiadając przynajmniej 2 zespoły w sportach halowych rywalizujące w najwyższych klasach rozrywkowych.

Zadanie 2.2 – Budowa stadionu lekkoatletycznego z bieżnią tartanową

Rozpoczęcie działań mających na celu realizację inwestycji, którą jest budowa stadionu lekkoatletycznego z bieżnią tartanową. Podobnie jak w przypadku hali widowiskowo-sportowej, również ten obiekt został wskazany jako priorytetowy przez mieszkańców Gorzowa Wlkp., wynika to również z przeprowadzonej analizy rynku sportowego. W mieście funkcjonują kluby lekkoatletyczne osiągające wysokie wyniki oraz AWF Gorzów Wlkp., które mogłyby być regularnym użytkownikiem obiektu. Wskazane jest wykorzystanie wsparcia Ministerstwa Sportu, które prowadzi program budowy Orlików lekkoatletycznych.

Zadanie 2.3 – Budowa pełnowymiarowego boiska piłkarskiego ze sztuczną nawierzchnią

Miasto realizuje działania ukierunkowane na rozpoczęcie budowy pełnowymiarowego boiska piłkarskiego ze sztuczną nawierzchnią. Obecnie nie ma w Gorzowie Wlkp. tego typu obiektu, którego istnienie jest uzasadnione zarówno potrzebami mieszkańców miasta, wyrażonymi w przeprowadzonych badaniach marketingowych, jak i wynika z przeprowadzonej analizy istniejących w mieście obiektów sportowych.

Zadanie 2.4 – Budowa skateparku

Miasto prowadzi działania, które mają na celu przygotowanie inwestycji pod budowę skateparku. Niezbędne jest przeprowadzenie odpowiednich konsultacji z

zainteresowanymi podmiotami, a także wybór optymalnej lokalizacji, która będzie atrakcyjna dla potencjalnych użytkowników. Wskazane jest wykorzystanie rozwiązań stosowanych w innych miastach

Zadanie 2.5 - Rozbudowa istniejącej przystani wioślarskiej

Miasto opracowuje projekt modernizacji oraz rozbudowy istniejącej przystani wioślarskiej, regularnie wykorzystywanej przez gorzowskie kluby związane ze sportami wodnymi. Docelowo wskazana jest budowa toru regatowego, który będzie umożliwiał rozgrywanie zawodów w sportach wodnych na szczeblu lokalnym i ponadlokalnym.

Zadanie 2.6 – Uwzględnienie nowych, priorytetowych obiektów sportowych przy tworzeniu Wieloletniego Planu Inwestycyjnego Gorzowa Wlkp.

Przeprowadzona analiza istniejącego zaplecza obiektów sportowych wskazuje priorytetowe inwestycje, a osoby odpowiedzialne za sport w mieście powinny lobbować na rzecz uwzględnienia ich w Wieloletnim Planie Inwestycyjnym, wskazując przy tym korzyści społeczne i ekonomiczne.

Na potrzeby realizacji powyższych zadań przedstawionych w ramach Celu 2, opracowany został zbiór wskazówek oraz istotnych uwag dotyczących budowy nowego obiektu (hali), które powinny być brane pod uwagę przez miasto i ewentualnych inwestorów. Został on przedstawiony w Załączniku nr 3.

Cel 3 – Skuteczne zarządzanie miejską infrastrukturą sportową

Ważnym obszarem, związanym z infrastrukturą sportową w Gorzowie Wlkp., który wymaga uregulowania, jest zarządzanie obiektami sportowymi należącymi do miasta. Zasady ich udostępniania i wynajmu budzą wiele wątpliwości oraz kontrowersji. Rozwiązaniem tego problemu jest określenie nowych, jasnych reguł. W tym celu wyznaczono następujące zadania:

Zadanie 3.1 – Określenie szczegółowych zasad udostępniania bazy sportowej mieszkańcom oraz klubom sportowym na realizację określonych zadań

Miasto tworzy nowe zasady udostępniania i wynajmu obiektów sportowych, będących jego własnością. Należy szczególnie podkreślić znaczenie klubów prowadzących szkolenie dzieci i młodzieży.

Zadanie 3.2 – Podniesienie standardu zarządzania szkolną bazą sportową

Opracowanie wykazu szkół z określeniem terminów, w których przyszkolna baza sportowa jest niewykorzystywana. Spis należy aktualizować w regularnych odstępach czasowych. Umożliwi to podniesienie efektywności wykorzystania tych obiektów oraz umożliwi dodatkowe wykorzystanie hal sportowych przez stowarzyszenia sportowe,

uczniów i mieszkańców. Docelowo sugeruje się stworzenie systemu informatycznego, który pomoże efektywnie zagospodarować dostępne obiekty (więcej w Priorytecie 4, Cel 1).

Propozycja zasad udostępniania i wynajmu obiektów sportowych w Gorzowie Wlkp. została przedstawiona w Załączniku nr 4 – Udostępnianie i wynajem obiektów sportowych.

4.4 Priorytet 4 – Promocja miasta przez sport

W dzisiejszych czasach prowadzenie działań promocyjnych jest bardzo istotnym elementem funkcjonowania wszystkich podmiotów, w tym również miast. Zjawisko to, nazywane marketingiem terytorialnym, ma coraz większe znaczenie również w Polsce.

Specyfika Gorzowa Wlkp. sprawia, że miasto bardzo trudno jednoznacznie skojarzyć z jedną, konkretną wartością. Jak wskazały badania przeprowadzone przez firmę Pentagon Research w 2014 roku, zdecydowanie najwięcej respondentów określiło, że Gorzów Wlkp. jest znany przede wszystkim ze sportu, konkretnie z żużla i klubu Stal Gorzów Wlkp.

Wspomniany już charakter Gorzowa Wlkp., związany z lokalizacją czy wielkością sprawia, że miasto ma bardzo ograniczone możliwości promocji. Obecnie w mieście realizowana jest Strategia Długookresowego Zarządzania Marką.

Bardzo ważnym elementem, który związany jest z promocją Gorzowa Wlkp. przez sport jest postrzeganie miasta przez pryzmat istniejących od wielu lat napięć i konfliktów pomiędzy kibicami, a także osobami zarządzającymi gorzowskimi klubami sportowymi. Są to aspekty, które bardzo negatywnie rzutują zarówno na postrzeganie gorzowskiego sportu i miasta przez jego mieszkańców, jak i stanowią bardzo niesprzyjający czynnik warunkujący wizerunek Gorzowa Wlkp. eksponowany na zewnątrz.

W ramach Priorytetu 4 – „Promocja miasta przez sport” wskazano cele szczegółowe, które należy zrealizować, aby maksymalnie usprawnić i zoptymalizować promocję miasta przez sport.

Cele szczegółowe:

1. Wysoki poziom identyfikacji mieszkańców ze sportem lokalnym – promocja do wewnątrz.
2. Wzmocnienie wizerunku Gorzowa Wlkp. jako ważnego ośrodka sportowego w regionie i w kraju – promocja na zewnątrz.
3. Poprawa relacji między gorzowskimi klubami ze szczególnym uwzględnieniem środowisk kibicowskich.

Cel 1 – Wysoki poziom identyfikacji mieszkańców ze sportem lokalnym – promocja do wewnątrz

Promocja skierowana do wewnątrz odpowiada za budowanie pozytywnego wizerunku Gorzowa Wlkp. wśród jego mieszkańców. Jest to bardzo istotny element, który skutecznie realizowany pozwoli na stworzenie nowej lub wzmocnienie już istniejącej więzi emocjonalnej pomiędzy mieszkańcami a klubami czy sportowcami, którzy mają szczególny potencjał do osiągania wysokich wyników sportowych.

Zadanie 1.1 – Promowanie sukcesów lokalnych sportowców

Prowadzenie działań promujących sukcesy lokalnych sportowców i drużyn sportowych, z wykorzystaniem takich narzędzi jak komunikaty w prasie czy artykuły na oficjalnych stronach internetowych Gorzowa Wlkp. Ważne, aby osoby odpowiedzialne za strategię marketingową miasta uwzględniały sport jako jej kluczowy element.

Zadanie 1.2 – Uzgodnienie z gorzowskimi klubami zasad eksponowania logotypu Gorzowa Wlkp. na strojach podczas zawodów sportowych o znaczeniu lokalnym

Ścisła współpraca z wspieranymi przez miasto gorzowskimi klubami sportowymi, uczestniczącymi w rozgrywkach sportowych w zakresie eksponowania logotypu Gorzowa Wlkp. (na strojach zawodników, w obiektach sportowych). Dostosowanie do wytycznych identyfikacji wizualnej marki miasta.

Zadanie 1.3 – Wykorzystanie lokalnych sportowców w działaniach promocyjnych skierowanych do mieszkańców, ze szczególnym uwzględnieniem dyscyplin sportu o strategicznym znaczeniu dla rozwoju miasta

Miasto w trakcie prowadzenia działań o charakterze promocji sportu i aktywnego trybu życia wśród mieszkańców, wykorzystuje lokalnych sportowców o dużej popularności z ukierunkowaniem na strategiczne dyscypliny sportu.

Zadanie 1.4 – Stworzenie platformy interaktywnej lub aplikacji mobilnej, zawierającej m.in. bazę obiektów sportowych w Gorzowie Wlkp. i system rezerwacji obiektów

Stworzenie portalu internetowego, który będzie zawierał dokładny opis istniejącej bazy sportowej w mieście, z systemem rezerwacji czy forum dla użytkowników (np. dla szukających chętnych do wspólnego uprawiania sportu). Portal powinien zawierać takie elementy jak katalog wydarzeń sportowych, organizowanych w mieście czy spis wszystkich klubów funkcjonujących w Gorzowie Wlkp.

Cel 2 – Wzmocnienie wizerunku Gorzowa Wlkp. jako ważnego ośrodka sportowego w regionie i w kraju – promocja na zewnątrz

Bardzo ważnym elementem w kontekście Priorytetu 3 – „Promocja miasta przez sport”, jest realizowanie działań o charakterze promocji na zewnątrz, które pozwolą na wzmocnienie wizerunku Gorzowa Wlkp. jako ważnego ośrodka sportowego w regionie, ale również w całym kraju a nawet za granicą. Potencjał Gorzowa Wlkp. z tym związany wynika przede

wszystkim z funkcjonowania w mieście klubów, które występują na najwyższym szczeblu rozgrywek. Wskazane jest wykorzystanie ich do promocji miejsca. Bardzo duże znaczenie mają wydarzenia sportowe, które są organizowane w Gorzowie Wlkp. przy współudziale miasta. Wydarzenia te mają znaczący zasięg i cieszą się dużą renomą.

W celu wzmocnienia wizerunku Gorzowa Wlkp. jako ważnego ośrodka sportowego przez promocję zewnętrzną, wskazano następujące zadania:

Zadanie 2.1 – Eksponowanie identyfikacji wizualnej Gorzowa Wlkp. w trakcie organizowanych w mieście wydarzeń sportowych

Wykorzystywanie wydarzeń sportowych o dużym, ponadlokalnym znaczeniu (wymienione w Priorytecie 1 – Cel 4), do promowania marki miasta przez eksponowanie logotypu na dostępnej powierzchni reklamowej. Na mocy współpracy z gorzowskimi klubami, miasto zyskuje prawo do eksponowania swojego logotypu w trakcie rozgrywek sportowych na szczeblu krajowym i międzynarodowym, wykorzystując do tego celu dostępne powierzchnie reklamowe.

Zadanie 2.2 – Wykorzystywanie wszystkich gorzowskich sportowców do prowadzenia działań promocyjnych skierowanych na zewnątrz, jednak ze szczególnym uwzględnieniem Kluczowych Dyscyplin Sportu

Gorzowskie gwiazdy sportu biorą udział w organizowanych przez miasto działaniach mających na celu promocję Gorzowa Wlkp. na zewnątrz. Szczególnie należy uwzględnić sportowców związanych z Kluczowymi Dyscyplinami Sportu, a działania promocyjne warto intensyfikować w miastach partnerskich, w celu wzmocnienia relacji.

Cel 3 – Poprawa relacji między gorzowskimi klubami ze szczególnym uwzględnieniem środowisk kibicowskich

Konieczne jest prowadzenie działań, które pozwolą na rozwiązanie sytuacji konfliktowych i prowadzenie wspólnych działań, integrujących środowiska sportowe i kibicowskie w Gorzowie Wlkp. W tym celu wyznaczono następujące zadanie:

Zadanie 3.1 – Integracja gorzowskich środowisk sportowych i kibicowskich

Prowadzenie działań pozwalających rozwiązać istniejące spory i konflikty pomiędzy środowiskami związanymi z poszczególnymi klubami gorzowskimi. Organizacja cyklu spotkań o charakterze „okrągłego stołu” dla zwaśnionych stron, które pozwolą na prowadzenie dialogu z zachowaniem zasad kultury i szacunku oraz umożliwią wypracowanie wspólnych stanowisk i rozwiązań. W procesie integracji ważna jest współpraca na szczeblu zarządów klubów. Obecna sytuacja nie przyczynia się do rozwoju sportu profesjonalnego, nie poprawia wizerunku miasta jego władz, a długofalowo ogranicza decyzje o większych inwestycjach miasta w sport seniorski

czy infrastrukturę. Rozwiązanie tej sytuacji może bardzo pozytywnie wpłynąć na postrzeganie zarówno lokalnych klubów, jak i miasta. Wyniki badań dowodzą również, że uczestnictwo mieszkańców w wydarzeniach sportu seniorskiego jest stosunkowo małe (59% respondentów nie wzięła udziału w żadnym wydarzeniu sportowym w ostatnich 12 miesiącach).

4.5 Priorytet 5 – Turystyka

Funkcjonowanie turystyki w Gorzowie Wlkp. jest warunkowane realizacją przez odpowiednie organy prawne oraz inne podmioty licznych programów o charakterze strategicznym, które regulują wszelkiego rodzaju aspekty związane z turystyką, zarówno na szczeblu krajowym, wojewódzkim, jak i lokalnym.

Dokumentem o nadrzędnym znaczeniu dla rozwoju turystyki w Polsce jest Strategia „Europa 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu”. Konieczność realizacji tej strategii wynika z uczestnictwa Polski w Unii Europejskiej, wyznaczana ona ogólne kierunki i priorytety które następnie są szczegółowo rozwijane przez odpowiednie dokumenty krajowe, wojewódzkie i lokalne.

Na poziomie kraju, rozwój turystyki związany jest z realizacją Programu Rozwoju Turystyki do 2020 roku, który jest spójny z unijnymi wytycznymi w obszarze turystyki. W przypadku Gorzowa Wlkp., bezpośrednim narzędziem, odpowiadającym za obszar turystyki, jest Program Rozwoju Lubuskiej Turystyki do rok 2020, którego realizacja należy do Marszałka Województwa Lubuskiego. Program zawiera szczegółową analizę aspektów związanych z funkcjonowaniem turystyki w regionie, w tym również w Gorzowie Wlkp., na podstawie której wskazane zostały szczegółowe priorytety i cele.

Przedstawione w dalszej części poniższego dokumentu cele szczegółowe oraz zadania, wyznaczone w ramach Priorytetu 5 – Turystyka, są zgodne z najważniejszymi założeniami wszystkich omawianych dokumentów, które mogą mieć wpływ na funkcjonowanie turystyki w Gorzowie Wlkp.

Należy jednak podkreślić, że o ile opracowanie i realizacja strategii rozwoju sportu w przypadku Gorzowa Wlkp. jest relatywnie nieskomplikowane, ponieważ w mieście funkcjonują kluby o dużym znaczeniu ponadregionalnym, obszar turystyki jest zdecydowanie bardziej wymagający. Ze względu na niską atrakcyjność turystyczną Gorzowa Wlkp. konieczne jest wykreowanie nowej oferty turystycznej, która będzie wykorzystywała możliwości i potencjał miasta. Założenia wskazują, że przygotowując ofertę turystyczną, a także przy jej komunikowaniu na rynku, należy podkreślić nadrzeczny charakter miasta oraz przygraniczne położenie. Wskazane jest również wykorzystanie jako atutu wielkości Gorzowa Wlkp., które nie aspiruje do miana dużych metropolii, a zachęca właśnie możliwością życia w stosunkowo niewielkiej, przyjaznej społeczności.

Analiza sektora turystycznego wskazała na jego złożoność, wynikającą z dużej dywersyfikacji i rozproszenia źródeł finansowania (środki unijne, środki ministerialne),

a także wpływu wielu czynników na rozwój strategicznych inwestycji oraz obszarów turystycznych. Choć specyfika miasta sprawia, że sport ma duże znaczenie w generowaniu ruchu turystycznego w Gorzowie Wlkp. zasadnym wydaje się wydzielenie turystyki w kontekście opracowywania kolejnych strategicznych dokumentów, a także przy planowaniu wydatków budżetowych do realizowania działań w ramach Priorytetu 5 – Turystyka. Należy także wskazać, że obecny poziom finansowania turystyki z budżetu w Gorzowie Wlkp. jest bardzo niski, nieodzowne jest jego zwiększenie, aby miasto mogło realizować zakładane cele.

---

*Gorzów wizerunkowo to miasto zachwycające spokojnym tempem i komfortem życia, zwrócone do rzeki, oferujące miejsce na wszelkie nietypowe działania, dumne ze swojej skali i zorientowane na organiczne działanie na rzecz mieszkańców własnych i okolicy.
[Długoterminowa Strategia Zarządzania Marką Gorzów]*

Cele szczegółowe:

1. Kreowanie produktów turystycznych o wysokiej konkurencyjności.
2. Rozwój infrastruktury na potrzeby rozwoju turystyki w Gorzowie Wlkp.
3. Informacja i promocja turystyczna Gorzowa Wlkp.

Cel 1 – Kreowanie produktów turystycznych o wysokiej konkurencyjności

Nadrzędnym celem jest podniesienie atrakcyjności Gorzowa Wlkp. jako miejsca przyjazdów turystycznych. Cel 1 traktowany jest jako nadrzędny w stosunku do pozostałych. Istnienie w mieście atrakcyjnej oferty produktów turystycznych jest punktem wyjścia do prowadzenia dalszych działań związanych z turystyką. Poniżej przedstawiono założenia Programu Rozwoju Lubuskiej Turystyki, które odnoszą się bezpośrednio do Gorzowa Wlkp. i powinny być brane pod uwagę, w procesie kreowania produktów turystycznych:

---

*Cechą charakterystyczną ostatnich lat jest dynamiczny wzrost ruchu turystycznego w kraju, w regionie i w mieście Gorzowie Wlkp. Jest to wypadkowa położenia nadgranicznego miasta, walorów przyrodniczych regionu oraz niewielkiej odległości od Berlina. Gorzów Wlkp. stał się z tej racji miastem bazowym dla turystów chcących wypocząć na Pojezierzu Lubuskim. Potencjalnych turystów przyciągają walory krajobrazowe i możliwości wypoczynku, jakie te tereny posiadają: duża ilość lasów, jezior i niezwykle malownicza rzeźba krajobrazu.
[Program Rozwoju Lubuskiej Turystyki]*

Oprócz uwarunkowań przedstawionych w Programie Rozwoju Lubuskiej Turystyki, na szczególną uwagę zasługuje atrakcyjne, nadrzeczne położenie Gorzowa Wlkp., które wielokrotnie było wskazywane jako jeden z atutów miasta. Powyższe elementy mają istotne znaczenie dla tworzenia produktów turystycznych, ze szczególnym uwzględnieniem turystyki

kwalifikowanej, której znaczenie jest coraz większe. Na potrzeby realizacji Celu 1 wyznaczono następujące zadania:

Zadanie 1.1 – Stworzenie Gorzowskiej Plaży Miejskiej

Jednym z kluczowych czynników, warunkujących rozwój turystyki w Gorzowie Wlkp. jest atrakcyjne, nadrzeczne położenie miasta. Aby to wykorzystać, miasto realizuje działania, które pozwalają na stworzenie w wybranej lokalizacji Gorzowskiej Plaży Miejskiej. Zakłada się, że Gorzowska Plaża Miejska będzie przedsięwzięciem sezonowym, które umożliwi spędzenie czasu nad rzeką, korzystając z takich atrakcji jak ogólnodostępny sprzęt sportowy, boiska do siatkówki plażowej, leżaki, koce, zaplecze restauracyjne itd. Miasto Gorzów Wlkp. powinno wzorować się na rozwiązaniach zastosowanych w innych miastach, odnosząc na zasadzie benchmarkingu jeśli chodzi o położenie, wielkość miasta i przyjęte rozwiązania logistyczne. Miasto realizuje również inne przedsięwzięcia, które pozwalają na turystyczne wykorzystanie nadrzecznego położenia.

Zadanie 1.2 – Stworzenie Miejskiej Wypożyczalni Sprzętu Wodnego

Miasto Gorzów Wlkp., aby wykorzystać potencjał związany z nadrzecznym położeniem tworzy Miejską Wypożyczalnię Sprzętu Wodnego. Zakłada się, że do realizacji tego zadania wykorzystane zostaną obiekty przedstawione w Priorytecie 3 – Infrastruktura sportowa, a także Gorzowska Plaża Miejska, gdzie będzie możliwość wypożyczenia przez mieszkańców i turystów sprzętu wodnego – łódek, kajaków, rowerów wodnych. Wypożyczalnia będzie również znaczącym wsparciem dla rozwoju turystyki kwalifikowanej.

Zadanie 1.3 – Gorzowski Rower Miejski

Miasto realizuje projekt, zakładający stworzenie systemu samoobsługowych wypożyczalni rowerów miejskich. Jest to bardzo popularne rozwiązanie w wielu miastach w całym kraju skierowane zarówno do mieszkańców, jak i dla turystów. Koncepcja tworzenia systemu Gorzowskiego Roweru Miejskiego jest bezpośrednio związana z rozbudową ścieżek rowerowych (Zadanie 1.4). Ponadto Miasto wyznacza słuzy rowerowe czyli fragment jezdni na wlocie skrzyżowania, zajmujący całą jej szerokość. Na słuzy nie mogą wjeżdżać samochody zatrzymujące się przed sygnalizatorem - jest przeznaczona dla rowerzystów. Skutecznym rozwiązaniem są również kontrpasy rowerowe czyli pasy wydzielone na drodze jednokierunkowej w kierunku przeciwnym dla ruchu ogólnego. Gorzowski Rower Miejski, wraz z propozycją rozbudowy ścieżek rowerowych, będzie stanowić atrakcyjne wsparcie dla rozwoju turystyki kwalifikowanej w Gorzowie Wlkp.

Zadanie 1.4 – Stworzenie atrakcji o dużym znaczeniu dla regionu, która będzie zachęcała turystów do odwiedzania miasta

Miasto Gorzów Wlkp. dąży do stworzenia atrakcji turystycznej, o szczególnym znaczeniu dla regionu, która będzie elementem wyróżniającym miasto. Przykładem może być fontanna multimedialna, pokaz iluminacji świetlnej czy inne kreatywne przedsięwzięcia, które pozwolą zbudować przewagę konkurencyjną Gorzowa Wlkp. Przy realizacji należy jednak pamiętać o specyfice miasta oraz cechach, które wynikają z Długoterminowej Strategii Zarządzania Marką Gorzów.

Zadanie 1.5 – Stworzenie pieszego szlaku turystycznego po Gorzowie Wlkp.

Miasto przygotowuje trasę pieszego szlaku turystycznego, który prowadzi przez Gorzów Wlkp. i umożliwi zwiedzanie najważniejszych miejsc i budynków. Szlak będzie biegł przez takie miejsca jak Bulwary Nadwarciańskie, katedra Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny, Muzeum Lubuskie im. Jana Dekerta, mury obronne, zabytkowe budynki, takie jak Czerwony Spichlerz, Filharmonia Gorzowska, Stadion im. E. Jancarza. Potrzebne jest przeprowadzenie odpowiednich konsultacji społecznych oraz z lokalnymi organizacjami turystycznymi, które określą, jaka powinna być dokładna trasa. Miasto Gorzów Wlkp. zapewnia odpowiednie oznakowanie szlaku i promowanie go wśród mieszkańców oraz turystów. Ma to również na celu tworzenie odpowiednich warunków dla rozwoju turystyki kwalifikowanej.

Zadanie 1.6 – Wspieranie komercyjnych przedsięwzięć o charakterze turystycznym w Gorzowie Wlkp.

Miasto, korzystając z odpowiednich narzędzi, oferuje wsparcie dla podmiotów zainteresowanych prowadzeniem działalności o charakterze turystycznym, której specyfika jest zgodna z miejską koncepcją rozwoju turystyki. Miasto oferuje wsparcie finansowe, organizacyjne, rzeczowe oraz obejmuje programami patronackimi komercyjne przedsięwzięcia turystyczne.

Zadanie 1.7 – Rozwój turystyki sportowej w Gorzowie Wlkp.

Wykorzystanie cyklicznych wydarzeń sportowych, odbywających się w Gorzowie Wlkp. do tworzenia atrakcyjnych produktów turystycznych. Turystyka sportowa cieszy się coraz większą popularnością, dlatego też należy wykorzystać potencjał z tym związany. W Gorzowie Wlkp. organizowane są wydarzenia sportowe o dużym znaczeniu i oddziaływaniu ponadregionalnym, których uwzględnienie w tworzeniu oferty turystycznej jest w pełni uzasadnione – szczególnie Grand Prix Polski na żużlu.

Zadanie 1.8 – Opracowanie atrakcyjnej oferty wynajmu lokali komunalnych na cele związane z turystyką (restauracja, hotel, hostel)

Podniesienie atrakcyjności turystycznej Gorzowa Wlkp. wiąże się z rozwiniętym zapleczem gastronomiczno-hotelowym. Celem jest stworzenie przez miasto atrakcyjnej oferty wynajmu lokali komunalnych na potrzeby związane z turystyką,

w lokalizacjach o szczególnym potencjale turystycznym (obszary nadrzeczne). Liczba miejsc hotelowych jest niewystarczająca dla realizacji strategii. Już teraz przy organizacji jednej dużej imprezy sportowej, np. Mistrzostwa Polski w Pływaniu, zauważa się brak wystarczającej liczby miejsc noclegowych.

Zadanie 1.9 – Intensywna współpraca z organizacjami i stowarzyszeniami wspierającymi rozwój turystyki w Gorzowie Wlkp.

Rozwój turystyki w Gorzowie Wlkp. wymaga nie tylko zaangażowania zasobów organizacyjnych i finansowych miasta, ale także intensywnej współpracy z innymi podmiotami, które bezpośrednio uczestniczą w funkcjonowaniu rynku turystycznego w Gorzowie Wlkp. W tym celu zakłada się prowadzenie działań integrujących lokalne środowisko turystyczne, aby wspólnie wykorzystywać potencjał Gorzowa Wlkp. w tym zakresie. Do współpracy należy zaangażować także podmioty, które funkcjonują na szczeblu ponadregionalnym, które mogą mieć wpływ na rozwój lokalnej turystyki.

Cel 2 – Rozwój infrastruktury na potrzeby turystyki w Gorzowie Wlkp.

Pierwszy z celów szczegółowych obejmował swoim zakresem kreowanie atrakcyjnych produktów turystycznych, które będą wyróżniały Gorzów Wlkp. spośród innych miast i umożliwią podniesienie znaczenia turystyki dla rozwoju miasta. Niezbędne jest jednak zapewnienie odpowiednich warunków infrastrukturalnych, bez których niemożliwy jest rozwój turystyki na wysokim poziomie. Konieczne jest zatem wyznaczenie celu szczegółowego, precyzyjnego rozwój infrastruktury na potrzeby turystyki w Gorzowie Wlkp.

Zadanie 2.1 – Wsparcie infrastrukturalne dla tworzenia Gorzowskiej Plaży Miejskiej

Miasto Gorzów Wlkp. przygotowuje szczegółowy plan inwestycji, który będzie wsparciem dla rozwoju Gorzowskiej Plaży Miejskiej. Jego szczegóły uzależnione są od obranej koncepcji. Konieczne jest jednak zapewnienie takich elementów jak przygotowanie terenu, budynki na cele gastronomiczne, zaplecze sanitarne i socjalne, oświetlenie, a także wyposażenie plaży – leżaki, ławki, stoły, krzesła itd. przy współpracy z partnerami, w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego lub w ramach dzierżawy.

Zadanie 2.2 – Wsparcie infrastrukturalne dla Miejskiej Wypożyczalni Sprzętu Wodnego

Miasto Gorzów Wlkp. przygotowuje szczegółowy plan inwestycji, który będzie stanowił wsparcie dla Miejskiej Wypożyczalni Sprzętu Wodnego. Zakres przedsięwzięcia jest uzależniony od ostatecznej koncepcji wypożyczalni, należy jednak zapewnić takie elementy, jak: magazyn sprzętu wodnego, pomost startowy, budynek z pomieszczeniem socjalnym i sanitarnym, oświetlenie itd.

Zadanie 2.3 – Pozyskanie środków finansowych z programu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych na dalszą rozbudowę i modernizację istniejących w mieście ścieżek rowerowych, szlaków pieszych i ścieżek dydaktycznych

W związku z realizacją przez władze nowego programu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych, miasto Gorzów Wlkp. zabiega o pozyskanie środków finansowych na prowadzenie rozbudowy i modernizacji ścieżek rowerowych w mieście, co jest jednym z obszarów priorytetowych programu. Zadanie przewiduje także pozyskiwanie środków na rozbudowę szlaków pieszych i ścieżek dydaktycznych, z wykorzystaniem obszarów o dużym potencjale turystycznym.

Zadanie 2.4 - Modernizacja wybranych obiektów o dużym znaczeniu dla rozwoju turystyki z wykorzystaniem środków unijnych

Miasto Gorzów Wlkp. zabiega o pozyskanie środków finansowych na przeprowadzenie modernizacji obiektów o szczególnym znaczeniu turystycznym, z wykorzystaniem programów Unii Europejskiej oraz innych źródeł finansowania. Szczególnie należy skupić się na termomodernizacji obiektów użyteczności publicznej, co jest uwzględnione w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko.

Zadanie 2.5 - Przebudowa jednego z obecnie niewykorzystanych obiektów na Międzynarodowe Schronisko Turystyczne (Hostelling International)

Miasto Gorzów Wlkp., wspólnie z odpowiednimi organizacjami turystycznymi i społecznymi, wskazuje obecnie niewykorzystywany obiekt, w celu adaptacji go na potrzeby stworzenia Międzynarodowego Schroniska Turystycznego, które będzie ważnym elementem infrastruktury turystycznej w mieście. Konieczne jest przeprowadzenie analizy dostępnych obiektów, aby uniknąć ewentualnych komplikacji natury prawnej oraz ograniczyć koszty adaptacji.

Cel 3 – Informacja i promocja turystyczna Gorzowa Wlkp.

Efektywna realizacja działań w zakresie turystyki, wynikających z założeń Strategii, wymaga wsparcia o charakterze promocyjnym i marketingowym. Aby to umożliwić, wyznaczono dla miasta Gorzowa Wlkp. Cel 3. Miasto w ramach prowadzenia działań o charakterze promocyjnym, uwzględnia aspekty związane z rozwojem turystyki, wynikające ze Strategii. W przypadku promocji skierowanej na zewnątrz, konieczne jest uwzględnienie aspektów geograficznych lokalizacji Gorzowa Wlkp. w szczególności podkreślenie roli Gorzowa Wlkp. jako miasta tranzytowego na trasie Polska – Niemcy.

Zadanie 3.1 – Intensywne promowanie cyklicznych wydarzeń kulturalnych i sportowych o dużym znaczeniu i potencjale turystycznym, odbywających się w Gorzowie Wlkp. – Reggae nad Wartą, Romane Dyvesa, Gorzów Jazz Celebrations, Grand Prix Polski na żużlu

Gorzów Wlkp. może się pochwalić wydarzeniami o charakterze kulturalnym i rozrywkowym, które mają duży potencjał turystyczny, jednak nie jest on w pełni wykorzystywany. W tym celu przewiduje się prowadzenie przez miasto

przemysłanych działań promujących wybrane wydarzenia zarówno wśród mieszkańców, jak i na zewnątrz, dobierając odpowiednie narzędzia do grupy docelowej. Szczególną uwagę miasto zwraca na cykliczne imprezy związane historycznie z Gorzowem Wlkp. oraz współorganizuje własne wydarzenia, uniezależniając się od silnej pozycji negocjacyjnej organizatorów koncertów, imprez sportowych etc. wymagających dużych nakładów organizacyjno-finansowych.

Zadanie 3.2 – Promocja na zewnątrz miasta Gorzowa Wlkp. w zakresie turystyki, ze szczególnym uwzględnieniem miast partnerskich

Miasto w celu podniesienia znaczenia turystyki prowadzi intensywne działania promocji zewnętrznej, które skupiają się na walorach turystycznych Gorzowa Wlkp., uwzględniając nową ofertę. W komunikacji należy również podkreślać cechy Gorzowa Wlkp., wynikające z realizacji Długoterminowej Strategii Zarządzania Marką Gorzów. Uwzględniając możliwości miasta w pierwszej kolejności wskazane jest skupienie działań promocyjnych na miastach partnerskich oraz budowanie z nimi relacji, poprzez wymianę wiedzy, doświadczenia i koncepcji.

Zadanie 3.3 – Prowadzenie działań promocyjnych w zakresie turystyki do wewnątrz

Zakłada się, że promocja skierowana do wewnątrz jest bardzo istotnym elementem budowania atrakcyjnego wizerunku Gorzowa Wlkp. i podnoszenia znaczenia turystyki dla miasta. Mieszkańcy mając świadomość celowości określonych działań podejmowanych przez Miasto, stają się jego najlepszymi promotorami, wyrażając pozytywne opinie o jego rozwoju. Kampanie, zachęcające gorzowian do uczestniczenia w życiu miasta, szczególnie w wydarzeniach i inicjatywach o charakterze turystycznym przyczynią się do pozytywnego kreowania wizerunku miasta.

Zadanie 3.4 – Stworzenie platformy internetowej, promującej ofertę turystyczną w Gorzowie Wlkp.

W ramach zadań podnoszących znaczenie turystyki dla rozwoju miasta, Gorzów Wlkp., korzystając z własnych zasobów lub wykorzystując podmioty zewnętrzne, tworzy platformę internetową, promującą ofertę turystyczną miasta. Platforma powinna zawierać takie elementy, jak: dostępne atrakcje turystyczne w mieście, baza hotelowa i restauracyjna, wydarzenia rozrywkowo-kulturalne, imprezy turystyczne, szlaki turystyczne możliwość oceniania poszczególnych usług.

Zadanie 3.5 – Poprawa oznakowania szlaków turystycznych, tras dojazdowych, atrakcji turystycznych oraz obiektów noclegowych

Miasto Gorzów Wlkp., w celu podniesienia efektywności prowadzonych działań promocyjnych, poprawia wszelkiego rodzaju oznakowania, które mają potencjalny wpływ na rozwój turystyki, szczególnie oznakowania elementów przedstawionych

w Celu 1, a także innych atrakcji turystycznych, obiektów noclegowych czy gastronomicznych. Równocześnie rozwijane są punktu informacji turystycznej oraz wspierane podmioty realizujące projekty wymiennie wpływające na rozwój turystyki.

Zadanie 3.6 - Wdrożenie programu zajęć turystycznej edukacji regionalnej dla uczniów gorzowskich szkół

Miasto Gorzów Wlkp. inicjuje współpracę pomiędzy lokalnymi szkołami, uczelniami odpowiednimi wydziałami Urzędu Miasta (Wydział Kultury i Sportu, Wydział Edukacji) oraz lokalnymi organizacjami turystycznymi, która ma na celu opracowanie planu wdrożenia programu zajęć turystycznej edukacji regionalnej dla gorzowskich uczniów.

Należy podkreślić, że niezależnie od przedstawionych powyżej celów szczegółowych, a także zadań, które zostały wyznaczone dla miasta Gorzowa Wlkp. w zakresie turystyki, sugerowane jest rozdzielenie od siebie kwestii związanych z rozwojem sportu oraz turystyki. Oba te obszary są na tyle specyficzne i niezależne od siebie, że wymagają osobnego traktowania, w celu uzyskania wysokiej efektywności prowadzonych działań. Jedynym aspektem, który w dalszym ciągu powinien być realizowany wspólnie w ramach działań strategicznych w obrębie sportu oraz turystyki w Gorzowie Wlkp. jest turystyka sportowa, posiadająca w mieście duży potencjał rozwojowy i posiadająca pełne uzasadnienie dla obu omawianych obszarów. W bezpośrednim przełożeniu na działania miasta Gorzowa Wlkp. są to wszelkie inicjatywy i przedsięwzięcia, które – zgodnie z definicją Światowej Organizacji Turystyki – umożliwiają aktywne uczestnictwo w wydarzeniach sportowych w roli zawodnika lub pasywny udział w roli widza – podczas pobytu poza miejscem zamieszkania dłużej niż 1 dobę.

5. Monitorowanie i ewaluacja realizacji celów Strategii

Wdrożenie Strategii wiąże się z koniecznością dokonywania regularnego audytu, który ma za zadanie monitorowanie realizacji celów. Podstawowym założeniem tego działania jest sprawdzenie stopnia wdrożenia Strategii oraz zdefiniowanie ewentualnych zmian zachodzących w danym sektorze i upewnienie się, iż przyjęta strategia jest nadal odpowiednia i wystarczająca do realizacji założonych celów.

Ewaluacja działań będzie opierała się na dwóch rodzajach ocen:

- ocena przed realizacją działań pozwoli na racjonalność przyjętych rozwiązań i określenie, w jaki sposób strategia przyczyni się do poprawy sytuacji sportu i turystyki w Gorzowie Wlkp.,
- ocena po realizacji działań umożliwi rzeczywistą ocenę wpływu Strategii na sport i turystykę w Gorzowie Wlkp. oraz trwałość uzyskanych efektów. Umożliwi także modyfikację priorytetów lub ich zmianę.

Opracowany został przykładowy sposób ewaluacji realizowanych zadań przez miasto Gorzów Wlkp., które wynikają z wdrażania Strategii rozwoju sportu i turystyki. Poniższa tabela zawiera kryteria będące podstawą do oceny, prowadzonych przez miasto oraz odpowiednie podmioty, działań służących realizacji celów strategicznych.

Tabela 2. Przykładowe wskaźniki ewaluacji Strategii w obszarze sportu

Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa (rok)	Wartość docelowa (rok)	Źródło danych
	2015	2018	
Aktywność fizyczna mieszkańców			
Odsetek osób uprawiających sport	63%	75%	Badanie ankietowe
Odsetek osób uprawiających sport w grupie wiekowej 50 – 59	64%	75%	Badanie ankietowe
Liczba masowych imprez sportowych dla mieszkańców	23	35	UM
Długość ścieżek rowerowych	40 km	80 km	UM
Sport profesjonalny i młodzieżowy			
Pozycja Gorzowa Wlkp. we współzawodnictwie sportowym dzieci i młodzieży	13	10	Ranking
Liczba klubów w najwyższych klasach rozgrywkowych	2	2	UM
Liczba ćwiczących w klubach sportowych	4000	6500	UM

Źródło: Opracowanie własne

W przypadku turystyki konieczne jest prowadzenie oddzielnego systemu monitoringu realizacji Strategii. Podobnie jak w przypadku sportu, zakłada się prowadzenie dwukrotnego pomiaru parametrów, mających istotne znaczenie dla mierzenia efektów realizowanych przedsięwzięć, czyli przed rozpoczęciem konkretnych działań (szczegółowe określenie stanu początkowego) i po ich zakończeniu (wskazanie wyników Strategii). Ocena po zakończeniu działań jest najbardziej istotna z punktu widzenia rozwoju turystyki w Gorzowie Wlkp.

Ocenianie oddziaływania podmiotów publicznych na rozwój turystyki musi być merytorycznie uzasadnione kontekstem potrzeb turystycznych, realizacją celów oraz poniesionymi nakładami. Specyfika turystyki jako przedmiotu oceny wymaga zaangażowania społecznego, szczególnie współpracy z podmiotami funkcjonującymi na gorzowskim rynku turystycznym. Źródłami pozyskiwania danych do oceny realizacji Strategii mogą być:

1. Źródła pierwotne:

- badania sondażowe, w tym wywiady, z wykorzystaniem zestandaryzowanego lub częściowo zestandaryzowanego kwestionariusza,
- wypowiedzi podczas spotkań, szkoleń itd.,
- zapisy z forów dyskusyjnych,
- aktywność na wybranych witrynach internetowych, rejestrowana poprzez urządzenia mobilne,
- inne.

2. Źródła wtórne:

- raporty z badań i ekspertyz,
- statystyki, w tym Urzędu Statystycznego oraz innych jednostek i instytucji,
- informacje medialne oraz raporty, biuletyny, sprawozdania z działalności i inne pochodzące od podmiotów turystycznych (np. Polska Organizacja Turystyczna itp.),
- inne.

Na potrzeby poniższej Strategii opracowane zostały proponowane kryteria, które powinny być brane pod uwagę przez miasto Gorzów Wlkp. do oceny efektywności realizacji Strategii w obszarze turystyki. Ze względu na długi czasokres Strategii i dużą dynamikę czynników determinujących poziom poszczególnych zjawisk wybrano perspektywę do roku 2018, którą należy zmieniać na potrzeby następnych okresów. Opracowane wskaźniki zostały podzielone na 2 części: strategiczne oraz szczegółowe, odnoszące się do różnych poziomów realizacji Strategii.

Tabela 3. Przykładowe kryteria strategiczne ewaluacji Strategii w obszarze turystyki

Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa (rok)	Wartość docelowa (rok)	Źródło danych
	2015	2018	
Wielkość ruchu turystycznego			

Liczba ogółem odwiedzających krajowych i zagranicznych	Wartość na koniec 2015 roku	Wzrost o 15% w stosunku do wartości bazowej	Badania ruchu turystycznego w Gorzowie Wlkp.
Zainteresowanie gorzowskimi produktami turystycznymi			
Zamiar ponownego przyjazdu do miasta	Rozpoczęcie pomiaru – obecnie poziom zerowy	Wzrost zainteresowania	Badania ruchu turystycznego w Gorzowie Wlkp.
Średnia ocena jakości usług turystycznych			
Średnia ocena jakości obsługi turysty w skali 1-10	Rozpoczęcie pomiaru – obecnie poziom zerowy	Średnia wartość równa 6 lub więcej	Badanie ruchu turystycznego w Gorzowie Wlkp.

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 4. Przykładowe kryteria szczegółowe ewaluacji Strategii w obszarze turystyki

Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa (rok)	Wartość docelowa (rok)	Źródło danych
	2015	2018	
Kreowanie produktów turystycznych o wysokiej konkurencyjności			
Wydatki na kreowanie produktów turystycznych, w ramach realizacji zadań 1.1 – 1.9	Wartość na koniec 2015 roku	Wzrost o 15% w stosunku do wartości bazowej	Budżet Miasta
Rozwój infrastruktury na potrzeby rozwoju turystyki w Gorzowie Wlkp.			
Wydatki na rozwój infrastruktury na potrzeby rozwoju turystyki, w ramach realizacji zadań 2.1 – 2.4	Wartość na koniec 2015 roku	Wzrost o 15% w stosunku do wartości bazowej	Budżet Miasta
Informacja i promocja turystyczna Gorzowa Wlkp.			
Wydatki na informację i promocję turystyczną, w ramach realizacji zadań 3.1 – 3.5	Wartość na koniec 2015 roku	Wzrost o 15% w stosunku do wartości bazowej	Budżet Miasta

Źródło: Opracowanie własne

W odniesieniu do turystyki, wskazane jest uzupełnienie ewaluacji efektów Strategii następującymi kryteriami oceny:

1. Wskaźnik Baretje'a i Deferta - wskaźnik funkcji turystycznej miejscowości, wyrażony liczbą turystycznych miejsc noclegowych, pomnożoną przez 100, przypadającą na liczbę ludności miejscowej.
2. Wskaźnik Charvata - wskaźnik nasycenia bazą turystyczną, wyrażony liczbą miejsc noclegowych przypadających na km² powierzchni całkowitej.

3. Wskaźnik Schneidera - wskaźnik intensywności ruchu turystycznego, wyrażony liczbą turystów korzystających z noclegów, przypadającą na 1000 mieszkańców stałych.

Szczegółowe kryteria ewaluacji strategii w odniesieniu do turystyki wymagają konsultacji eksperckiej uwzględniającej rozwój komplementarnych branż tj. rozwój bazy noclegowej, infrastruktury, oferty gastronomicznej, sposobu finansowania oraz analizy dostępnych źródeł informacji (w tym dane Urzędu Statystycznego w Zielonej Górze).

6. Zasady finansowania sportu w Gorzowie Wlkp.

Główne założenia

1. Wybór Kluczowych Dyscyplin Sportu (KDS) dla Gorzowa Wlkp. mający na celu efektywny podział środków finansowych.
2. Rozdzielenie finansowania sportu dzieci i młodzieży od sportu seniorskiego oraz wyodrębnienie finansowania sportu masowego skierowanego głównie do dzieci i młodzieży.
3. W sporcie dziecięcym i młodzieżowym stawianie na kluby zapewniające na wysokim poziomie ciągłość szkolenia od wieku dziecięcego aż do seniorów oraz uczestniczące w rozgrywkach ligowych na szczeblu makroregionalnym oraz krajowym.
4. Współpraca z uczelniami wyższymi w celu stworzenie atrakcyjnych ścieżek kariery dla zawodników i zatrzymanie ich w gorzowskich klubach w sporcie seniorskim.
5. Zwiększenie budżetu przeznaczanego na wyróżnienia, stypendia i nagrody. Wsparcie zawodników osiągających sukcesy oraz zawodników pretendujących do wysokich wyników sportowych. Zakładany wzrost kwoty z 5% do 10%.
6. Systematyczny i zaplanowany wzrost finansowania sportu w Gorzowie od 2016 r. do 2018 r.
7. Promowanie klubów systematycznie zwiększających jakość szkolenia, poziom organizacyjny i marketingowy.
8. W sporcie masowym rozszerzenie programów skierowanych do dzieci mających na celu naukę pływania oraz prowadzenie zajęć wychowania fizycznego na etapie nauczania początkowego przez wykwalifikowane osoby.

6.1 Sport profesjonalny

1. Na podstawie art. 27, ust. 2 Ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (Dziennik Ustaw nr 127 z 2010 r. poz. 857 ze zm.) Gorzów Wlkp. tworzy warunki, w tym organizacyjne, sprzyjające rozwojowi sportu przez udzielanie dotacji celowych klubom sportowym realizującym cele publiczne określone w niniejszym dokumencie.

Uchwała określa:

- 1) Cele publiczne z zakresu sportu, które miasto Gorzów Wlkp., zamierza osiągnąć.
- 2) Warunki i tryb finansowania rozwoju sportu w Gorzowie Wlkp.

2. Środki finansowe na wspieranie rozwoju sportu zabezpiecza się corocznie w uchwale budżetowej.
3. Celem publicznym jest osiąganie wysokich wyników sportowych w dyscyplinach indywidualnych i drużynowych.
4. Finansowanie udzielone zostanie gorzowskim klubom sportowym, nie działającym w celu osiągnięcia zysku, oraz klubom sportowym będącym spółkami spełniającymi dodatkowo następujące przesłanki:
  - przeznaczają całość dochodu na realizację celów statutowych,
  - nie przeznaczają zysku do podziału między swoich udziałowców, akcjonariuszy i pracowników.
5. O dotację mogą ubiegać się tylko kluby sportowe realizujące cele publiczne i działające przez minimum jeden rok.
6. Podstawowym założeniem, mającym na celu efektywny podział środków finansowych na wspieranie sportu, jest stworzenie listy Kluczowych Dyscyplin Sportu (KDS) dla Gorzowa Wlkp. Podstawą do jej tworzenia powinny być takie czynniki, jak: popularność dyscypliny w mieście, istnienie w mieście odpowiednio rozwiniętej bazy sportowej, sprawdzona kadra szkoleniowa, dobre wyniki i ciągłość w szkoleniu dzieci i młodzieży oraz wszelkie inne aspekty, które zapewnią stabilizację organizacyjną i szkoleniową.
  - Należy corocznie aktualizować listę Kluczowych Dyscyplin Sportu, uwzględniając wymienione powyżej czynniki.
  - Na wspieranie finansowe Kluczowych Dyscyplin Sportu przeznaczone zostaje 85%-90% dostępnych środków finansowych na wspieranie sportu profesjonalnego w danym roku, 10%-15% na pozostałe dyscypliny sportowe.
7. Punktem wyjścia dla przyznania środków finansowych jest przydzielenie Kluczowym Dyscyplinom Sportu współczynników budżetu w postaci wag [w], które będą przedstawiały udział danej dyscypliny w rozdysponowywanych środkach
  - Współczynnik budżetu powinien zawierać się w przedziale: $w \in (0;1)$,
  - Suma współczynników budżetu dla wszystkich KDS i PDS jest równa 1.
  - Należy corocznie aktualizować wagi przypisane poszczególnym dyscyplinom sportu. Propozycje współczynników ustala co roku miasto Gorzów Wlkp.

W tabeli 9 przedstawiono propozycję podziału dyscyplin według współczynników budżetu na rok 2016.

8. Najważniejszym przywilejami Kluczowych Dyscyplin Sportu są:
  - pierwszeństwo w otrzymywaniu nagród i stypendiów miejskich za wybitne osiągnięcia sportowe,
  - pierwszeństwo w dostępie do miejskiej infrastruktury sportowej w wymiarze niezbędnym do pełnej realizacji założeń szkoleniowych wynikających ze specyfiki dyscypliny,
  - priorytet w ubieganiu się o miejskie dotacje.

KRYTERIA WSPARCIA SPORTU PROFESJONALNEGO W GORZOWIE WLKP.

Kluby sportowe, realizujące cele publiczne określone w niniejszym dokumencie, muszą spełniać *Kryteria ogólne* opisane poniżej w zależności od reprezentowanej dyscypliny sportu i podziału na Kluczowe Dyscypliny Sportu i pozostałe dyscypliny.

Następnie kluby, które spełniają *Kryteria ogólne* zostają poddane weryfikacji na podstawie *Kryteriów szczegółowych* bazujących na tabeli punktowej. Kryteria zostały podzielone na mierzalne i jakościowe, a za każde przyznawane są punkty, które następnie są sumowane i obliczana jest wysokość dotacji na podstawie przedstawionych poniżej założeń.

Kluby wielosekcyjne składają osobne wnioski w ramach poszczególnych sekcji w celu uzyskania dotacji we wskazanej dyscyplinie sportu.

Schemat przedstawiający procedurę przyznania dotacji stanowi Załącznik nr 5 – Procedura przyznawania dotacji.

I. Kryteria ogólne

Kluczowe Dyscypliny Sportu

1) Sporty zespołowe

- a. Klub występuje w rozgrywkach ogólnopolskich na szczeblu makroregionalnym lub wyższym.
- b. Klub uczestniczy w rozgrywkach ogólnopolskich w dyscyplinie posiadającej co najmniej dwie klasy rozgrywkowe.
- c. Klub zapewnia ciągłość szkolenia od wieku dziecięcego aż po zespół seniorski uczestniczący w rozgrywkach ligowych zgodnie z wytycznymi polskiego związku sportowego lub MSiT*.
- d. Klub szkoli w dyscyplinach olimpijskich lub dyscyplinach określonych przez miasto jako Kluczowe Dyscypliny Sportu.

2) Sporty indywidualne

- a. Klub szkoli w dyscyplinach olimpijskich lub dyscyplinach określonych przez miasto jako Kluczowe Dyscypliny Sportu.
- b. Klub posiada kadrowicza w dyscyplinie olimpijskiej w reprezentacji seniorów lub młodzieżowców.
- c. Reprezentanci klubu uczestniczą w zawodach na poziomie makroregionalnym lub wyższym.
- d. Klub zapewnia ciągłość szkolenia od wieku dziecięcego aż po seniorów uczestniczący w zawodach rangi mistrzowskiej zgodnie z wytycznymi polskiego związku sportowego lub MSiT*.

* Aby ciągłość szkolenia była zachowana, szkolenie musi być w całości prowadzone przez jeden podmiot prawny. Należy również uwzględnić specyfikę danej dyscypliny sportu, np. przypadku sportu żużlowego ciągłość szkolenia oznacza prowadzenie szkolenia od 15. roku życia.

Pozostałe dyscypliny sportu

1. Sporty zespołowe

- a. Klub uczestniczy w rozgrywkach na poziomie co najmniej makroregionalnym w dyscyplinie posiadającej co najmniej dwie klasy rozgrywkowe.
- b. Klub zapewnia ciągłość szkolenia w ramach minimum trzech kolejnych, następujących po sobie roczników, oraz posiada zespół seniorski, uczestniczący w rozgrywkach ligowych zgodnie z wytycznymi polskiego związku sportowego lub MSiT*., w tym również sport osób niepełnosprawnych.
- c. Klub posiada finansowe wsparcie sponsorskie lub inne (środki z innych źródeł z wykluczeniem łącznych kwot wszystkich uzyskanych dotacji z miasta Gorzowa Wlkp., w tym jednostek podległych) na poziomie minimum 25% budżetu klubu.

2. Sporty indywidualne

- a. Klub szkoli w dyscyplinach olimpijskich lub paraolimpijskich.
- b. Klub zapewnia ciągłość szkolenia w ramach trzech kolejnych, następujących po sobie roczników, oraz posiada seniorów, uczestniczących w zawodach rangi mistrzowskiej zgodnie z wytycznymi polskiego związku sportowego lub MSiT.*
- c. Klub posiada kadrowicza w dyscyplinie olimpijskiej w reprezentacji seniorów lub młodzieżowców.
- d. Klub posiada finansowe wsparcie sponsorskie lub inne (środki z innych źródeł z wykluczeniem łącznych kwot wszystkich uzyskanych dotacji z miasta Gorzowa Wlkp., w tym jednostek podległych) na poziomie minimum 25% budżetu klubu.

* Aby ciągłość szkolenia była zachowana, szkolenie musi być w całości prowadzone przez jeden podmiot prawny. Należy również uwzględnić specyfikę danej dyscypliny sportu, np. przypadku sportu żużlowego ciągłość szkolenia oznacza prowadzenie szkolenia od 15. roku życia.

II. Kryteria szczegółowe

Wagi przedstawione w tabeli nr 4 określają maksymalny możliwy udział w finansowaniu klubów sportowych realizujących Kluczowe Dyscypliny Sportu. Realna wielkość dotacji zostaje uzależniona od oceny merytorycznej oferty klubów przez same kluby oraz odpowiedni organ miasta Gorzowa Wlkp. Kryteriom szczegółowym podlegają również kluby reprezentujące pozostałe dyscypliny sportu. Kryteria, na których opiera się końcowa wysokość dotacji przedstawiają poniższe tabele:

- Dla klubów reprezentujących sporty zespołowe – Tabela 5,
- Dla klubów reprezentujących sporty indywidualne – Tabela 6.

Sporty Zespołowe

Tabela 5. Kryteria szczegółowe – sporty zespołowe

KRYTERIA MIERZALNE	LICZBA PUNKTÓW	OCENA KLUBU	OCENA KOMISJI
--------------------	----------------	-------------	---------------

Poziom rozgrywek	Poziom I	20		
	Poziom II	15		
	Poziom III	10		
	Poziom IV i niżej			
Zajęte miejsce w rozgrywkach w poprzednim sezonie	I miejsce	10		
	II-III	8		
	IV-VI	6		
	VII-IX	5		
	X i niżej	3		
Liczba drużyn w rozgrywkach	Powyżej 15	5		
	10-14	4		
	5-9	3		
	Poniżej 4	1		

Zainteresowanie wśród społeczności lokalnej (średnia frekwencja na meczach)	80-100% pojemności obiektu	10		
	60-79% pojemności obiektu	8		
	40-59% pojemności obiektu	5		
	1 – 39% pojemności obiektu	3		
Organizacja otwartych zajęć, zawodów, wydarzeń sportowych dla mieszkańców miasta w ciągu roku	4 wydarzenia	5		
	2 wydarzenia	3		
	1 wydarzenie	1		
	0 wydarzeń	0		
Popularność dyscypliny wśród mieszkańców (na podstawie badań marketingowych)	Powyżej 70%	10		
	50-69%	8		
	40-49%	6		
	31-39%	5		
	Poniżej 30%	4		
Udział środków publicznych w budżecie organizacji	Poniżej 10%	10		
	11 – 29%	7		
	30 – 49%	5		
	50 – 69%	3		
	Powyżej 70%	1		
Dyscyplina olimpijska	Tak	5		
	Nie	0		
Procent wychowanków w kadrze seniorów	Powyżej 50%	15		
	30% - 50%	12		
	21% - 30%	10		
	Poniżej 20%	5		
	0%	0		
KRYTERIA JAKOŚCIOWE				

Ocena sytuacji finansowej klubu (zadłużenie, rozliczenie z poprzednio udzielonych dotacji, struktura organizacyjna)	Ocena merytoryczna miasta	od 1 do 25		
Ocena sposobu zarządzania klubem - ocena wewnętrzna	Ocena merytoryczna miasta	od 1 do 25		
Ocena działań marketingowych klubu i działań promocyjnych	Ocena merytoryczna miasta	od 1 do 10		
Medialność klubu	Ocena merytoryczna miasta	od 1 do 10		
Rozpoznawalność klubu w regionie i potencjał historyczny marki	Ocena merytoryczna miasta	od 1 do 10		

Źródło: Opracowanie własne

Sporty Indywidualne

Tabela 6. Kryteria szczegółowe – sporty indywidualne

KRYTERIA MIERZALNE		LICZBA PUNKTÓW	OCENA KLUBU	OCENA KOMISJI
Udział w zawodach	Udział w IO i MŚ	30		
	Udział w ME	20		
	Udział w finale zawodów rangi mistrzostw Polski	10		
Liczba zarejestrowanych zawodników	Powyżej 80	15		
	50-79	10		
	Poniżej 50	5		
Zajęte miejsca w zawodach w poprzednim sezonie	Medal IO, medal MŚ	30		
	Medal ME	20		
	Medal MP	10		
Organizacja otwartych zajęć, zawodów, wydarzeń sportowych dla mieszkańców miasta w ciągu roku	4 wydarzenia	5		
	2 wydarzenia	3		
	1 wydarzenie	1		
	0 wydarzeń	0		
Popularność dyscypliny wśród mieszkańców (na podstawie badań marketingowych)	Powyżej 70%	10		
	50-69%	8		
	40-49%	6		
	31-39%	5		
	Poniżej 30%	3		
Udział środków publicznych w budżecie organizacji	Poniżej 10%	10		
	11-29%	7		
	30-49%	5		
	50-69%	3		

	Powyżej 70%	1		
Dyscyplina olimpijska	Tak	5		
	Nie	0		
Procent wychowanków w kadrze seniorów	Powyżej 50%	15		
	30-50%	10		
	21-30%	7		
	Poniżej 20%	3		
	0%	0		
KRYTERIA JAKOŚCIOWE				
Ocena sytuacji finansowej klubu (zadłużenie, rozliczenie z poprzednio udzielonych dotacji, struktura organizacyjna)	Ocena merytoryczna miasta	od 1 do 25		
Ocena sposobu zarządzania klubem – ocena wewnętrzna	Ocena merytoryczna miasta	od 1 do 25		
Ocena działań marketingowych klubu i działań promocyjnych	Ocena merytoryczna miasta	od 1 do 10		
Medialność klubu	Ocena merytoryczna miasta	od 1 do 10		
Rozpoznawalność marki klubu w regionie i potencjał historyczny marki	Ocena merytoryczna miasta	od 1 do 10		

Źródło: Opracowanie własne

Zasady obliczania dotacji

Przedstawione powyżej tabele wchodzi w skład wniosku, który wypełniają kluby starające się uzyskać dotację z budżetu Miasta Gorzowa Wlkp.. Tabele zostały podzielone na kryteria mierzalne i kryteria jakościowe. Klub sportowy zobowiązany jest do wypełnienia obu tabel. Następnie komisja powołana przez Miasto Gorzów Wlkp. poddaje weryfikacji zaproponowaną punktację. W przypadku zgodności komisja zatwierdza, a w przypadku zmian, proponuje własną ocenę, która nie podlega zmianom i jest oceną wiążącą składającą się na sumę punktów. Klubowi przysługuje prawo do odwołania, ale Komisja nie ma obowiązku uwzględnić przesłanej argumentacji.

Dokładny opis kryteriów i zasad interpretacji poszczególnych punktów znajduje się w Tabeli 7 i Tabeli 8 – *Szczegółowy opis kryteriów*

- Obliczanie dotacji w przypadku, gdy w Kluczowych Dyscyplinach Sportu występuje tylko **jeden zespół reprezentujący daną dyscyplinę:**

Wartość wsparcia finansowego za każdy uzyskany punkt obliczana jest przez dzielenie całkowitej kwoty wsparcia dla danej kluczowej dyscypliny sportu przez maksymalną sumę punktów możliwych do zdobycia (175 pkt.), a wysokość wsparcia przez mnożenie liczby punktów uzyskanych przez ofertę przez tak wyliczoną wartość punktu.

Niewykorzystane środki zostają przesunięte do budżetu przeznaczonego na zwiększenie budżetu na sport masowy.

- Obliczanie dotacji w przypadku, gdy w danej kategorii, zarówno w Kluczowych Dyscyplinach Sportu, jak i w pozostałych dyscyplinach sportu, występuje **więcej niż jeden zespół**:

Wartość wsparcia finansowego za każdy uzyskany punkt obliczana jest przez dzielenie całkowitej kwoty wsparcia dla danej Kluczowej Dyscypliny Sportu lub łącznej kwoty dla pozostałych dyscyplin sportu przez sumę punktów uzyskanych przez wszystkich oferentów, a wysokość wsparcia dla każdej z ofert przez mnożenie liczby punktów uzyskanych przez ofertę przez tak wyliczoną wartość punktu.

Tabela 7. Szczegółowy opis kryteriów – sporty zespołowe

KRYTERIA MIERZALNE		LICZBA PUNKTÓW
Poziom rozgrywek	Poziom I	Liczba punktów uzależniona jest od szerebła rozgrywek ligowych w danej dyscyplinie sportu, w której występował klub w poprzednim sezonie.
	Poziom II	
	Poziom III	
	Poziom IV i niżej	
Zajęte miejsce w rozgrywkach w poprzednim sezonie	I miejsce	Liczba punktów za zajęte miejsce w rozgrywkach ligowych w poprzednim sezonie.
	II-III	
	IV-VI	
	VII-IX	
	X i niżej	
Liczba drużyn w rozgrywkach	Powyżej 15	Liczba punktów uzależniona jest od liczby drużyn występujących w jednej lidze na danym szczeblu rozgrywkowym.
	10-14	
	5-9	
	Poniżej 4	
Zainteresowanie wśród społeczności lokalnej (średnia frekwencja na meczach)	80-100% pojemności obiektu	Liczba punktów uzależniona jest od procentowego udziału zapełnienia obiektu sportowego kibicami na meczach w poprzednim sezonie. Źródło danych stanowią oficjalne informacje ze związków sportowych. Brana pod uwagę jest średnia frekwencja. <i>Przykład: maksymalna pojemność obiektu to 3500 widzów, średnia frekwencja to 2000. $2000/3500 \times 100\% = 57\%$.</i>
	60-79% pojemności obiektu	
	40-59% pojemności obiektu	
	1-39% pojemności obiektu	
Organizacja otwartych zajęć, zawodów, wydarzeń sportowych dla mieszkańców miasta w ciągu roku	4 wydarzenia	Pod pojęciem „wydarzenie” rozumiemy spotkanie, festyn, otwarte zajęcia, piknik dla mieszkańców Gorzowa Wlkp.. Wydarzenie musi mieć charakter ogólnodostępny, darmowy i powinno mieć na celu popularyzację zdrowego i aktywnego trybu życia. Krótki opis zrealizowanych wydarzeń należy dołączyć do składanego wniosku.
	2 wydarzenia	
	1 wydarzenie	
	0 wydarzeń	
Popularność dyscypliny wśród	Powyżej 70%	Na reprezentatywnej grupie mieszkańców

mieszkańców (na podstawie badań marketingowych)	50-69%	Gorzowa Wlkp. będą przeprowadzane badania, które pozwolą określić popularność dyscypliny.
	40-49%	
	31-39%	
	Poniżej 30%	
Udział środków publicznych w budżecie organizacji	Poniżej 10%	W zależności od poziomu procentowego udziału środków publicznych w budżecie organizacji przyznawane są punkty. Przez środki publiczne rozumiemy tylko i wyłącznie dotacje od miasta Gorzowa Wlkp.
	11-29%	
	30-49%	
	50-69%	
	Powyżej 70%	
Dyscyplina olimpijska	Tak	Jeżeli klub reprezentuje dyscyplinę olimpijską otrzymuje 5 pkt.
	Nie	

Procent wychowanków klubu w kadrze seniorów	Powyżej 50%	<p>Pod pojęciem wychowanka klubu rozumiemy każdego zawodnika, który był zgłoszony do rozgrywek jako zawodnik danego klubu przez dwa pełne sezony lub przez 24 miesiące pomiędzy dwunastymi a dwudziestymi pierwszymi urodzinami (lub początkiem sezonu, w którym kończył 12 lat, a końcem sezonu, w którym kończył 21 lat).</p> <p>W przypadku sportu żużlowego za wychowanka klubu uznaje się zawodnika, który będąc członkiem danego klubu sportowego zdał egzamin na licencję żużlową. Dopuszcza się uwzględnienie specyfiki dyscypliny oraz przepisów wewnętrznych związku, co do traktowania zawodnika jako wychowanka.</p>
	30-50%	
	21-30%	
	Poniżej 20%	
	0%	

KRYTERIA JAKOŚCIOWE		
Ocena sytuacji finansowej klubu	Ocena merytoryczna miasta	Ocena na podstawie przedstawionych dokumentów opisanych we wniosku bieżącej sytuacji finansowej klubu, weryfikacja rozliczenie z poprzednio udzielonych dotacji, a także ocena struktury organizacyjnej klubu
Ocena sposobu zarządzania klubem - ocena wewnętrzna	Ocena merytoryczna miasta	Ocena sposobu zarządzania klubem i dokonanie oceny wewnętrznej.
Ocena działań marketingowych klubu i działań promocyjnych	Ocena merytoryczna miasta.	Poddanie ocenie efektywności działań marketingowych i promocyjnych. Ocena obecności marki Gorzów Wlkp. w działaniach marketingowych klubu, organizowane przez klub imprezy skierowane dla mieszkańców. Komisja weryfikuje posiadanie i prowadzenie oficjalnej strony internetowej klubu, aktualność informacji na stronie, a także częstotliwość pojawiania się aktualności. Dodatkowo oceniane są także działania

		w mediach społecznościowych oraz wykorzystywanie innych narzędzi marketingu internetowego.
Medialność klubu	Ocena merytoryczna miasta	Ocena medialności klubu, czyli częstotliwości, zasięgu i rodzaju publikacji o samym klubie i wynikach sportowych. Na medialność składają się również kwestie związane z transmisjami telewizyjnymi – ocena uzależniona jest od częstotliwości transmisji, czy stacja jest kodowana czy transmisja jest otwarta oraz jaki jest zasięg transmisji. Raport medialny stanowi element wniosku dotacyjnego.

Rozpoznawalność marki klubu w regionie i potencjał historyczny marki	Ocena merytoryczna miasta	Ocena stopnia rozpoznawalności klubu w regionie oraz określenie jaki jest potencjał historyczny marki. Jak marka związana jest z regionem, jakie znaczenie ma dla mieszkańców i jakie są perspektywy jej rozwoju. Brane pod uwagę jest również posiadanie przez wnioskodawcę praw do marki.
--	---------------------------	---

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 8. Szczegółowy opis kryteriów – sporty indywidualne

KRYTERIA MIERZALNE		LICZBA PUNKTÓW
Udział w zawodach	Udział w IO i MŚ	Punkty za udział zawodnika w zawodach rangi igrzysk olimpijskich, mistrzostw świata, mistrzostw Europy oraz zawodach rangi mistrzostw Polski. Klub otrzymuje punkty tylko raz, za najwyższe rangą zawody. Jeżeli zawodnik brał udział w ME i IO – to otrzymuje tylko maksymalną liczbę punktów za udział w IO.
	Udział w ME	
	Udział w finale zawodów rangi mistrzostw Polski	
Liczba zarejestrowanych zawodników	Powyżej 80	Klub otrzymuje punkty za liczbę zarejestrowanych zawodników w związkach sportowych.
	50-79	
	Poniżej 50	
Zajęte miejsca w zawodach w poprzednim sezonie	Medal IO, medal MŚ	Punkty za osiągnięcia poszczególnych zawodników w poprzednim sezonie. Punktowany jest już sukces jednego zawodnika. Punkty przyznawane są jednorazowo za największy sukces zawodnika.
	Medal ME	
	Medal MP	
Organizacja otwartych zajęć, zawodów, wydarzeń sportowych dla mieszkańców miasta w ciągu roku	4 wydarzenia	Pod pojęciem „wydarzenie” rozumiemy spotkanie, festyn, otwarte zajęcia, piknik dla mieszkańców Gorzowa Wlkp. Wydarzenie ma charakter ogólnodostępny, darmowy i powinno mieć na celu popularyzację
	2 wydarzenia	
	1 wydarzenie	
	0 wydarzeń	

		zdrowego i aktywnego trybu życia. Krótki opis zrealizowanych wydarzeń oraz sposobu ich promowania należy dołączyć do składanego wniosku.
Popularność dyscypliny wśród mieszkańców (na podstawie badań marketingowych)	Powyżej 70%	Na reprezentatywnej grupie mieszkańców Gorzowa Wlkp. będą przeprowadzane badania, które pozwolą określić popularność dyscypliny.
	50-69%	
	40-49%	
	31-39%	
	Poniżej 30%	
Udział środków publicznych w budżecie organizacji	Poniżej 10%	W zależności od poziomu procentowego udziału środków publicznych w budżecie organizacji przyznawane są punkty. Przez środki publiczne rozumiemy tylko i wyłącznie dotacje od miasta Gorzowa Wlkp..
	11-29%	
	30-49%	
	50-69%	
	Powyżej 70%	
Dyscyplina olimpijska	Tak	Jeżeli klub reprezentuje dyscyplinę olimpijską otrzymuje 5 pkt.
	Nie	
Procent wychowanków klubu w kadrze seniorów	Powyżej 50%	Pod pojęciem wychowanka klubu rozumiemy każdego zawodnika, który był zgłoszony do rozgrywek jako zawodnik danego klubu przez dwa pełne sezony lub przez 24 miesiące pomiędzy dwunastymi a dwudziestymi pierwszymi urodzinami (lub początkiem sezonu, w którym kończył 12 lat, a końcem sezonu, w którym kończył 21 lat). W przypadku sportu żużlowego za wychowanka klubu uznaje się zawodnika, który będąc członkiem danego klubu sportowego zdał egzamin na licencję żużlową. Dopuszcza się uwzględnienie specyfiki dyscypliny oraz przepisów wewnętrznych związku, co do traktowania zawodnika jako wychowanka.
	30-50%	
	21-30%	
	Poniżej 20%	
	0%	
KRYTERIA JAKOŚCIOWE		
Ocena sytuacji finansowej klubu	Ocena merytoryczna miasta	Ocena na podstawie przedstawionych dokumentów opisanych we wniosku bieżącej sytuacji finansowej klubu, weryfikacja rozliczenie z poprzednio udzielonych dotacji, a także ocena struktury organizacyjnej klubu.
Ocena sposobu zarządzania klubem – ocena wewnętrzna	Ocena merytoryczna miasta	Ocena sposobu zarządzania klubem i dokonanie oceny wewnętrznej.
Ocena działań marketingowych klubu i działań promocyjnych	Ocena merytoryczna miasta	Poddanie ocenie efektywności działań marketingowych i promocyjnych. Ocena obecności marki Gorzów Wlkp. w działaniach marketingowych klubu, organizowane przez klub imprezy skierowane dla mieszkańców. Komisja weryfikuje posiadanie i prowadzenie oficjalnej strony internetowej klubu, aktualność informacji na stronie, a także częstotliwość pojawiania się aktualności.

		Dodatkowo oceniane są także działania w mediach społecznościowych oraz wykorzystywanie innych narzędzi marketingu internetowego.
Medialność klubu	Ocena merytoryczna miasta	Ocena medialności klubu, czyli częstotliwości, zasięgu i rodzaju publikacji o samym klubie i wynikach sportowych. Na medialność składają się również kwestie związane z transmisjami telewizyjnymi – ocena uzależniona jest od częstotliwości transmisji, czy stacja jest kodowana czy transmisja jest otwarta oraz jaki jest zasięg transmisji. Raport medialny stanowi element wniosku dotacyjnego.
Rozpoznawalność marki klubu w regionie i potencjał historyczny marki	Ocena merytoryczna miasta	Ocena stopnia rozpoznawalności klubu w regionie oraz określenie jaki jest potencjał historyczny marki. Jak marka związana jest z regionem, jakie znaczenie ma dla mieszkańców i jakie są perspektywy jej rozwoju. Brane pod uwagę jest również posiadanie przez wnioskodawcę praw do marki.

Źródło: Opracowanie własne

CEL DOTACJI

Dotacje dla klubów sportowych mogą być przeznaczone w szczególności na:

1. Realizację programów szkolenia sportowego, w tym:
  - a. koszty udziału w zgrupowaniach i obozach sportowych, w tym transport, noclegi i wyżywienie zawodników i sztabu szkoleniowego,
  - b. koszty udziału w zawodach kontrolnych,
  - c. koszty specjalistycznej opieki medycznej oraz okresowych badań lekarskich,
  - d. koszty współpracy międzynarodowej,
  - e. koszty zakupu odżywek oraz innych suplementów diety niezbędnych do właściwej regeneracji organizmu.
2. Zakup sprzętu sportowego niezbędnego do uprawiania właściwej dyscypliny sportu.
3. Pokrycie kosztów organizowania zawodów sportowych lub uczestnictwa w zawodach, w tym:
  - a. koszty opłat związkowych i rejestracyjnych związanych z udziałem w rozgrywkach,
  - b. koszty licencji oraz zezwoleń,
  - c. koszty delegacji sędziowskich,
  - d. koszty zabezpieczenia imprez masowych (np. wynajem firmy ochroniarskiej),
  - e. koszty obsługi medialnej zawodów,
  - f. koszty transportu na zawody,
  - g. koszty noclegów i żywienia podczas wyjazdowych zawodów sportowych.
4. Pokrycie kosztów korzystania z obiektów sportowych dla celów szkolenia sportowego.
5. Stypendia sportowe sportowców i wynagrodzenia kadry szkoleniowej.

6. Koszty pośrednie związane z realizacją zadania stanowiące do 10% wysokości wsparcia, w tym:
  - a. koszty obsługi księgowej,
  - b. koszty obsługi biurowej zadania, w tym artykuły biurowe, sprzęt oraz wynagrodzenie dla osób niezbędnych do właściwego funkcjonowania klubu sportowego,
  - c. koszty połączeń telefonicznych oraz zużycia energii elektrycznej, ogrzewania i wody, a także inne koszty eksploatacyjne związane z właściwym funkcjonowaniem klubu sportowego.

Z dotacji nie mogą być finansowane:

1. koszty transferu z tytułu pozyskania zawodnika z innego klubu,
2. opłaty z tytułu kar, mandatów i innych nałożonych na klub sportowy lub zawodnika tego klubu,
3. zobowiązania klubu sportowego z tytułu zaciągniętej pożyczki, kredytu lub wykupu papierów wartościowych oraz kosztów obsługi zadłużenia,
4. zobowiązania podejmowane w stosunku do osób trzecich.

Propozycja współczynników budżetu dla KDS i pozostałych dyscyplin sportu

Tabela 9. Proponowane współczynniki budżetu

Dyscypliny sportu	Waga
Kluczowe Dyscypliny Sportu	do 90%
Żużel	do 35%
Koszykówka kobiet	do 30%
Piłka nożna	do 15%
Sporty wodne – wioślarstwo, kajakarstwo	do 10%
Pozostałe dyscypliny sportu	do 10%

Źródło: Opracowanie własne

Podstawą do określania powyższych współczynników budżetu była sytuacja sportowa i organizacyjna gorzowskich klubów sportowych i stowarzyszeń na koniec rozgrywek w poszczególnych dyscyplinach w sezonie 2014/2015. Mają one charakter przykładowy i modelowy, wskazują jedynie logikę i sposób przyznawania dotacji, zgodnie z treścią całej Strategii. Ostateczny dobór współczynników powinien uwzględniać zachodzące zmiany i ewentualny rozwój poszczególnych dyscyplin, oczekiwania władz miasta oraz podmiotów, zaangażowanych w gorzowski sport.

6.2 Sport dzieci i młodzieży

Kluby sportowe, realizujące cele publiczne w obszarze szkolenia dzieci i młodzieży muszą spełniać *Kryteria ogólne* opisane poniżej w zależności od reprezentowanej dyscypliny sportu i podziału na Kluczowe Dyscypliny Sportu i pozostałe dyscypliny. Podstawą do uzyskania środków finansowych jest zgłoszenie oferty przez zainteresowane podmioty w konkursie na podstawie odpowiedniej uchwały Rady Miasta.

Głównym kryterium uznania za Kluczową Dyscyplinę Sportu w sporcie dzieci i młodzieży jest posiadanie pełnej piramidy szkoleniowej, wraz z możliwością kontynuowania kariery sportowej w drużynie/sekcji seniorskiej, w ramach jednego klubu. Wszystkie kryteria zostały wymienione w dalszej części opracowania.

Następnie kluby, które spełniają *Kryteria ogólne* zostają poddane weryfikacji na podstawie *Kryteriów szczegółowych* bazujących na tabeli punktowej. Kryteria zostały podzielone na mierzalne i jakościowe, a za każde przyznawane są punkty, które następnie są sumowane i obliczana jest wysokość dotacji na podstawie przedstawionych poniżej założeń.

Kluby wielosekcyjne składają osobne wnioski w ramach poszczególnych sekcji w celu uzyskania dotacji we wskazanej dyscyplinie sportu.

Schemat przedstawiający procedurę przyznania dotacji stanowi Załącznik nr 5 – Procedura przyznawania dotacji.

Kluczowe Dyscypliny Sportu i pozostałe dyscypliny sportu.

I. Kryteria ogólne

1) Sporty zespołowe

- Klub uczestniczy w młodzieżowych zawodach od poziomu województwa.
- Klub zapewnia ciągłość szkolenia od wieku dziecięcego aż do najwyższej możliwej kategorii młodzieżowej zgodnie z wytycznymi polskiego związku sportowego lub MSiT.
- Klub posiada drużynę seniorską występującą w rozgrywkach ligowych na szczeblu minimum makroregionalnym lub posiada klasy sportowe w szkołach w Gorzowie Wlkp. zgodnie z wytycznymi Wydziału Oświaty.

2) Sporty indywidualne

- Klub uczestniczy w młodzieżowych zawodach od poziomu województwa.
- Klub zapewnia ciągłość szkolenia od wieku dziecięcego aż do najwyższej możliwej kategorii młodzieżowej zgodnie z wytycznymi polskiego związku sportowego lub MSiT.
- Klub posiada kadrowicza w dyscyplinie olimpijskiej w reprezentacji seniorów/ młodzieżowców lub posiada klasy sportowe w szkołach w Gorzowie Wlkp. zgodnie z wytycznymi Wydziału Oświaty.

Kryteria szczegółowe

Tabela 10. Kryteria szczegółowe – sport dzieci i młodzieży

KRYTERIA MIERZALNE		LICZBA PUNKTÓW	SAMODZIELNA OCENA KLUBU	OCENA KOMISJI
Liczba punktów za szkolenie wyczynowe	*Szczegółowy opis w tabeli poniżej			
Liczba punktów za wyniki we współzawodnictwie Ministerstwa Sportu	*Szczegółowy opis w tabeli poniżej			
KRYTERIA JAKOŚCIOWE				
Ocena sytuacji finansowej klubu (zadłużenie, rozliczenie z poprzednio udzielonych dotacji, struktura organizacyjna)	Ocena merytoryczna miasta	od 1 do 25		
Ocena działań marketingowych klubu i działań promocyjnych	Ocena merytoryczna miasta	od 1 do 10		
Rozpoznawalność klubu w regionie i potencjał historyczny marki	Ocena merytoryczna miasta	od 1 do 10		

Źródło: Opracowanie własne

Wartość wsparcia finansowego za każdy uzyskany punkt obliczana jest przez dzielenie całkowitej kwoty wsparcia przez sumę punktów uzyskanych przez wszystkich oferentów, a wysokość wsparcia dla każdej z ofert przez mnożenie liczby punktów uzyskanych przez ofertę przez tak wyliczoną wartość punktu.

Tabela 11. Szczegółowy opis kryteriów – sport dzieci i młodzieży

KRYTERIA MIERZALNE	
Liczba punktów za szkolenie wyczynowe	<p>Liczba grup biorących udział w zawodach i rozgrywkach organizowanych przez związki sportowe.</p> $100 * \frac{\text{Szkolenie wyczynowe} = \text{Liczba grup oferenta zrzeszonych w PZS} *}{\text{Liczba wszystkich grup oferentów zrzeszonych w PZS}}$ <p>*Grupa musi liczyć minimum 12 zawodników</p> <p>** W przypadku dyscyplin indywidualnych należy podać liczbę zawodników</p> <p><i>PZS – Polski Związek Sportowy</i></p>

Liczba punktów za wyniki we współzawodnictwie Ministerstwa Sportu	$\text{Współzawodnictwo} = 100 * \frac{\text{Liczba punktów zdobyta przez oferenta}}{\text{Suma punktów zdobyta przez wszystkich oferentów}}$
KRYTERIA JAKOŚCIOWE	
Ocena sytuacji finansowej klubu (zadłużenie, rozliczenie z poprzednio udzielonych dotacji, struktura organizacyjna)	Ocena na podstawie przedstawionych dokumentów opisanych we wniosku bieżącej sytuacji finansowej klubu, weryfikacja rozliczenie z poprzednio udzielonych dotacji, a także ocena struktury organizacyjnej klubu.

Ocena działań marketingowych klubu i działań promocyjnych	<p>Poddanie ocenie efektywności działań marketingowych i promocyjnych. Ocena obecności marki Gorzów Wlkp. w działaniach marketingowych klubu, organizowane przez klub imprezy skierowane dla mieszkańców. Komisja weryfikuje posiadanie i prowadzenie oficjalnej strony internetowej klubu, aktualność informacji na stronie, a także częstotliwość pojawiania się aktualności. Dodatkowo oceniane są także działania w mediach społecznościowych oraz wykorzystywanie innych narzędzi marketingu internetowego.</p>
Rozpoznawalność marki klubu w regionie i potencjał historyczny marki	<p>Ocena stopnia rozpoznawalności klubu w regionie oraz określenie jaki jest potencjał historyczny marki. Jak marka związana jest z regionem, jakie znaczenie ma dla mieszkańców i jakie są perspektywy jej rozwoju. Brane pod uwagę jest również posiadanie przez wnioskodawcę praw do marki.</p>

Źródło: Opracowanie własne

6.3 Sport powszechny

Kluby i organizacje prowadzące działalność pożytku publicznego w zakresie upowszechniania kultury fizycznej sportu i turystyki, a także zadań ratownictwa wodnego oraz zajęć sportowych dla uczniów w ramach programu przeciwdziałania alkoholizmowi ubiegające się o dotację na sport dzieci i młodzieży, realizują zadania miasta.

Podstawowym celem klubów i organizacji ubiegających się o finansowanie jest upowszechnienie sportu, rekreacji i aktywności fizycznej wśród jak największej grupy dzieci i młodzieży. Zadaniem jest także udostępnienie jak najszerszej społeczności ofert dyscyplin sportowych uprawianych w Gorzowie Wlkp. i atrakcji mających na celu popularyzację aktywności ruchowej.

Procedura przyznania dotacji na sport powszechny podzielona została na organizacje mające za zadanie realizowanie zadań z obszaru sportu powszechnego masowego i turystyki oraz organizacje reprezentujące sport osób niepełnosprawnych.

W pierwszej kolejności podmioty muszą spełniać kryteria ogólne, aby móc ubiegać się o dotację. Następnie określić rodzaj zadania publicznego, które zamierzają zrealizować, a w ostatnim etapie kluby, które spełniają *Kryteria ogólne* zostają poddane weryfikacji na podstawie *Kryteriów szczegółowych* bazujących na tabeli punktowej.

W kryteriach nie można uwzględniać tych samych grup szkoleniowych i/lub zawodników w ramach dwóch różnych wniosków dotacyjnych, chyba, że wytyczne szczegółowe wskazują inaczej.

Dopuszcza się ubieganie o dotacje instytucje naukowe, w tym w szczególności uczelnie wyższe, które spełnią kryteria konkursowe w ramach zadań przewidzianych dla sportu powszechnego.

6.3.1 Sport powszechny masowy

I. Kryteria ogólne

1) Sporty zespołowe

- Klub uczestniczy w młodzieżowych zawodach od poziomu województwa.
- Klub zapewnia ciągłość szkolenia od wieku dziecięcego przez przynajmniej 3 kategorie następujące po sobie zgodnie z wytycznymi polskiego związku sportowego lub MSiT.

2) Sporty indywidualne

- Klub uczestniczy w młodzieżowych zawodach od poziomu województwa.
- Klub zapewnia ciągłość szkolenia od wieku dziecięcego przez przynajmniej 3 kategorie następujące po sobie (zgodnie ze specyfiką dyscypliny).
- Klub posiada kadrowicza w dyscyplinie olimpijskiej w reprezentacji seniorów/ młodzieżowej lub posiada klasy sportowe w Szkole Mistrzostwa Sportowego w Gorzowie Wlkp.

3) Organizacja lub stowarzyszenie turystyczne, posiadające w swoich strukturach dzieci, młodzież, dorosłych cyklicznie uczestniczących w realizowanych turystycznych wycieczkach, rajdach, obozach, pieszych, rowerowych, krajoznawczych i spływach kajakowych itd.

II. Zadania finansowane ze środków pozostających w dyspozycji Prezydenta Miasta Gorzowa Wielkopolskiego

1. Organizacja szkolenia dzieci i młodzieży uzdolnionej sportowo oraz sportowców niepełnosprawnych.
2. Organizacja szkolenia, przygotowań zawodników i uczestnictwo reprezentantów Polski w igrzyskach olimpijskich, mistrzostwach świata, Europy i imprezach równorzędnych.
3. Organizacja przedsięwzięć dotyczących sportu dla wszystkich, ze szczególnym uwzględnieniem niepełnosprawnych, młodzieży nieprzystosowanej, osób w starszym wieku (w tym 50+) oraz środowisk o niskim statusie materialnym i bezrobotnych.

4. Przygotowanie i uczestnictwo w regionalnych, ogólnopolskich i międzynarodowych imprezach sportowych (w tym współzawodnictwo ogólnopolskie i międzynarodowe).
5. Promocja sportu dzieci i młodzieży.
6. Utrzymanie i wyposażenie obiektów sportowych i sportowo-rekreacyjnych oraz ich przystosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych.
7. Szkolenie i doskonalenie instruktorów, trenerów, sędziów sportowych oraz organizatorów kultury fizycznej.
8. Wydawanie niekomercyjnych opracowań promujących kulturę fizyczną, sport, dobre praktyki zdrowego trybu życia.
9. Tworzenie warunków do uprawiania turystyki wśród mieszkańców Gorzowa Wlkp.
10. Organizacja imprez sportowych i turystycznych: miejskich, regionalnych, ogólnopolskich i międzynarodowych.
11. Wysokospecjalistyczne badania i konsultacje w młodzieżowym sporcie wyczynowym.
12. Ratownictwo wodne, w tym obsługa sportowych i rekreacyjnych imprez miejskich na wodzie.

Kryteria szczegółowe dla podmiotów ubiegających się o dotacje w ramach sportu powszechnego

Tabela 12. Kryteria – sport powszechny

KRYTERIA MIERZALNE		LICZBA PUNKTÓW	SAMODZIELNA OCENA KLUBU	OCENA KOMISJI
Liczba punktów za szkolenie podstawowe	*Szczegółowy opis w tabeli poniżej			
KRYTERIA JAKOŚCIOWE				
Ocena sytuacji finansowej klubu (zadłużenie, rozliczenie z poprzednio udzielonych dotacji, struktura organizacyjna)	Ocena merytoryczna miasta	od 1 do 25		
Ocena działań marketingowych klubu i działań promocyjnych	Ocena merytoryczna miasta	od 1 do 10		
Rozpoznawalność klubu w regionie i potencjał historyczny marki	Ocena merytoryczna miasta	od 1 do 10		

Źródło: Opracowanie własne

Wartość wsparcia finansowego za każdy uzyskany punkt obliczana jest przez dzielenie całkowitej kwoty wsparcia przez sumę punktów uzyskanych przez wszystkich oferentów, a wysokość wsparcia dla każdej z ofert przez mnożenie liczby punktów uzyskanych przez ofertę przez tak wyliczoną wartość punktu.

Tabela 13. Szczegółowy opis kryteriów

KRYTERIA MIERZALNE	
Liczba punktów za szkolenie podstawowe	<p>Liczba grup biorących udział w szkoleniu podstawowym.</p> $\text{Szkolenie podstawowe} = 100 * \frac{\text{Liczba grup szkolonych przez oferenta} *}{\text{Liczba wszystkich grup szkolonych przez oferentów} **}$ <p>*Grupa musi liczyć minimum 12 zawodników</p> <p>** W przypadku dyscyplin indywidualnych należy podać liczbę zawodników</p>

KRYTERIA JAKOŚCIOWE	
Ocena sytuacji finansowej klubu (zadłużenie, rozliczenie z poprzednio udzielonych dotacji, struktura organizacyjna)	Ocena na podstawie przedstawionych dokumentów opisanych we wniosku bieżącej sytuacji finansowej klubu, weryfikacja rozliczenie z poprzednio udzielonych dotacji, a także ocena struktury organizacyjnej klubu.
Ocena działań marketingowych klubu i działań promocyjnych	Poddanie ocenie efektywności działań marketingowych i promocyjnych. Ocena obecności marki Gorzów Wlkp. w działaniach marketingowych klubu, organizowane przez klub imprezy skierowane dla mieszkańców. Komisja weryfikuje posiadanie i prowadzenie oficjalnej strony internetowej klubu, aktualność informacji na stronie, a także częstotliwość pojawiania się aktualności. Dodatkowo oceniane są także działania w mediach społecznościowych oraz wykorzystywanie innych narzędzi marketingu internetowego.
Rozpoznawalność klubu w regionie i potencjał historyczny marki	Ocena stopnia rozpoznawalności klubu w regionie oraz określenie jaki jest potencjał historyczny marki. Jak marka związana jest z regionem, jakie znaczenie ma dla mieszkańców i jakie są perspektywy jej rozwoju. Brane pod uwagę jest również posiadanie przez wnioskodawcę praw do marki.

Źródło: Opracowanie własne

6.3.2 Sport osób niepełnosprawnych

Kluby reprezentujące sport osób niepełnosprawnych będą rozliczane w sposób zadaniowy. Muszą spełniać kryteria ogólne, aby móc ubiegać się o dotację. Następnie określić rodzaj zadania publicznego, które zamierzają zrealizować w ramach swojej działalności, a w ostatnim etapie kluby, które spełniają *Kryteria ogólne* zostają poddane weryfikacji na podstawie *Kryteriów szczegółowych* bazujących na tabeli punktowej.

I. Kryteria ogólne

- a. Klub szkoli w zakresie dyscyplin paraolimpijskich.
- b. Klub zapewnia ciągłość szkolenia od wieku dziecięcego przez przynajmniej 3 kategorie następujące po sobie zgodnie z wytycznymi polskiego związku sportowego lub MSiT.
- c. Klub lub sportowiec uczestniczy co najmniej w zawodach rangi mistrzostw Polski.

II. Zadania finansowane ze środków pozostających w dyspozycji Prezydenta Miasta Gorzowa Wielkopolskiego

1. Organizacja szkolenia sportowców niepełnosprawnych (dzieci i młodzieży) uzdolnionej sportowo.
2. Organizacja szkolenia, przygotowań zawodników i uczestnictwo reprezentantów Polski w igrzyskach olimpijskich, mistrzostwach świata, Europy i imprezach równorzędnych.
3. Organizacja sportu dla wszystkich, ze szczególnym uwzględnieniem niepełnosprawnych, młodzieży nieprzystosowanej, osób w starszym wieku oraz środowisk o niskim statusie materialnym i bezrobotnych.
4. Przygotowanie i uczestnictwo w regionalnych, ogólnopolskich i międzynarodowych imprezach sportowych (w tym współzawodnictwo ogólnopolskie i międzynarodowe).
5. Promocja sportu dzieci i młodzieży.
6. Utrzymanie i wyposażenie obiektów sportowych i sportowo-rekreacyjnych oraz ich przystosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych.
7. Organizacja imprez sportowych: miejskich, regionalnych, ogólnopolskich i międzynarodowych.
8. Wysokospecjalistyczne badania i konsultacje w sporcie wyczynowym.
9. Ratownictwo wodne, w tym obsługa sportowych i rekreacyjnych imprez miejskich na wodzie.

III. Kryteria szczegółowe

W przypadku finansowania sportu osób niepełnosprawnych o wysokości dofinansowania zadecyduje Komisja, która oprócz kryteriów ogólnych i wskazanych zadań, weźmie pod uwagę kryteria jakościowe:

1. Ocena sytuacji finansowej klubu (zadłużenie, rozliczenie z poprzednio udzielonych dotacji, struktura organizacyjna).
2. Ocena działań marketingowych klubu i działań promocyjnych.
3. Rozpoznawalność klubu w regionie i potencjał historyczny marki.

Tabela 14. Kryteria szczegółowe – sport niepełnosprawnych

KRYTERIA JAKOŚCIOWE		LICZBA PUNKTÓW	SAMODZIELNA OCENA KLUBU	OCENA KOMISJI
Ocena sytuacji finansowej klubu (zadłużenie, rozliczenie z poprzednio udzielonych dotacji, struktura organizacyjna)	Ocena merytoryczna miasta	od 1 do 25		

Ocena działań marketingowych klubu i działań promocyjnych	Ocena merytoryczna miasta	od 1 do 10		
Rozpoznawalność klubu w regionie i potencjał historyczny marki	Ocena merytoryczna miasta	od 1 do 10		

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 15. Szczegółowy opis kryteriów

KRYTERIA JAKOŚCIOWE	
Ocena sytuacji finansowej klubu (zadłużenie, rozliczenie z poprzednio udzielonych dotacji, struktura organizacyjna)	Ocena na podstawie przedstawionych dokumentów opisanych we wniosku bieżącej sytuacji finansowej klubu, weryfikacja rozliczenie z poprzednio udzielonych dotacji, a także ocena struktury organizacyjnej klubu.
Ocena działań marketingowych klubu i działań promocyjnych	Poddanie ocenie efektywności działań marketingowych i promocyjnych. Ocena obecności marki Gorzów Wlkp. w działaniach marketingowych klubu, organizowane przez klub imprezy skierowane dla mieszkańców. Komisja weryfikuje posiadanie i prowadzenie oficjalnej strony internetowej klubu, aktualność informacji na stronie, a także częstotliwość pojawiania się aktualności. Dodatkowo oceniane są także działania w mediach społecznościowych oraz wykorzystywanie innych narzędzi marketingu internetowego.
Rozpoznawalność klubu w regionie i potencjał historyczny marki	Ocena stopnia rozpoznawalności klubu w regionie oraz określenie jaki jest potencjał historyczny marki. Jak marka związana jest z regionem, jakie znaczenie ma dla mieszkańców i jakie są perspektywy jej rozwoju. Brane pod uwagę jest również posiadanie przez wnioskodawcę praw do marki.

Źródło: Opracowanie własne

7. Finansowanie rozwoju turystyki w ramach Strategii

Ze względu na specyfikę turystyki, niemożliwe jest wskazanie jednego konkretnego źródła finansowania działań miasta Gorzowa Wlkp. w tym obszarze. Część wydatków budżetowych, związanych z rozwojem turystyki można odnaleźć w uchwale budżetowej, w pozycji Kultura Fizyczna. Finansowanie turystyki pochodzi również z budżetów promocyjnych, czy infrastrukturalnych miast oraz innych, podobnych źródeł.

Mając na uwadze powyższe uwarunkowania w zakresie finansowania rozwoju turystyki, środki finansowane na realizację zadań określonych w poniższym dokumencie w ramach Priorytetu V – Turystyka, podzielono z punktu widzenia następujących źródeł finansowania:

1. Wewnętrzne:

- środki własne miasta Gorzowa Wlkp., w tym jednostek organizacyjnych miasta, zabezpieczone w budżetach operacyjnych (bieżących) oraz w Wieloletniej Prognozie Finansowej.

2. Zewnętrzne:

- Skarb Państwa, w tym środki celowe w poszczególnych ministerstwach, w szczególności Ministerstwa Sportu i Turystyki, Ministerstwa Transportu,

Budownictwa i Gospodarki Morskiej, Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego,

- środki Unii Europejskiej, w tym fundusze przeznaczone na rozwój regionów (Regionalny Program Operacyjny dla województwa lubuskiego do roku 2020),
- pozaunijne fundusze celowe,
- dotacje celowe przyznawane przez różnego typu organizacje pozarządowe,
- kapitał prywatny w tym środki inwestorów prywatnych, także w ramach partnerstwa publiczno–prywatnego.

Szczegółowe finansowanie uzależnione jest od warunków realizowania wybranych projektów w ramach środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014–2020, dlatego też prognozowanie konkretnych kwot na etapie tworzenia Strategii jest niemożliwe. Specyfika programów unijnych powoduje jednak znaczące utrudnienia w dostępie do zewnętrznego wsparcia finansowego ze strony prywatnych przedsiębiorców. Z kolei realizacja dużej części inwestycji o charakterze publicznym, w tym m.in. w zakresie infrastruktury sportowej, rowerowej czy parkingów, może być związana z partnerstwem publiczno-prywatnym, które w Polsce dopiero się rozwija i wymaga szczególnej kontroli prawnej oraz organizacyjnej, a do tego obciążone jest dużą presją polityczną.

Spis tabel

TABELA 1. PODSUMOWANIE STRATEGII ROZWOJU SPORTU I TURYSTYKI GORZOWA WLKP. DO 2026 ROKU.....	6
TABELA 2. WSKAŹNIKI EWALUACJI STRATEGII	27
TABELA 3. PRZYKŁADOWY PROCENTOWY PODZIAŁ ŚRODKÓW NA REALIZACJĘ ZADAŃ Z ZAKRESU SPORTU W GORZOWIE WLKP.	29
TABELA 4. WSPÓŁCZYNNIKI BUDŻETU.....	31
TABELA 5. KRYTERIA SZCZEGÓŁOWE – SPORTY ZESPOŁOWE.....	33
TABELA 6. KRYTERIA SZCZEGÓŁOWE – SPORTY INDYWIDUALNE	34
TABELA 7. SZCZEGÓŁOWY OPIS KRYTERIÓW – SPORTY ZESPOŁOWE	36
TABELA 8. SZCZEGÓŁOWY OPIS KRYTERIÓW – SPORTY INDYWIDUALNE.....	39
TABELA 9. KRYTERIA SZCZEGÓŁOWE – SPORT DZIECI I MŁODZIEŻY.....	43
TABELA 10. SZCZEGÓŁOWY OPIS KRYTERIÓW – SPORT DZIECI I MŁODZIEŻY.....	43
TABELA 11. KRYTERIA SZCZEGÓŁOWE – SPORT POWSZECHNY	46
TABELA 12. SZCZEGÓŁOWY OPIS KRYTERIÓW – SPORT POWSZECHNY	46
TABELA 13. KRYTERIA SZCZEGÓŁOWE – SPORT NIEPEŁNOSPRAWNYCH.....	49
TABELA 14. SZCZEGÓŁOWY OPIS KRYTERIÓW - SPORT NIEPEŁNOSPRAWNYCH	49_Toc434310294

Uzasadnienie

Uchwała przyjmująca Strategię rozwoju sportu i turystyki w Gorzowie Wlkp. do 2026 roku jest dokumentem regulującym kierunki rozwoju jednej z najważniejszych dziedzin życia mieszkańców Gorzowa Wlkp. Wskazuje kluczowe dla miasta dyscypliny sportu. Określa możliwości finansowania rozwoju sportu i turystyki. Proponuje również klucz, według którego należałoby dokonywać podziału środków na dotacje dla klubów sportowych prowadzących szkolenie sportowe dzieci, młodzieży, a także dorosłych uprawiających wyczynowo sport w naszym mieście. Proponowany do przyjęcia dokument uzyskał również pozytywne recenzje profesorów: z Akademii Wychowania Fizycznego i Sportu w Gdańsku. Szeroko przeprowadzone konsultacje społeczne wykazały bardzo duże zainteresowanie tą dziedziną życia w Gorzowie Wlkp. Wymienione czynniki jednoznacznie wskazują na potrzebę przyjęcia Strategii rozwoju sportu i turystyki w Gorzowie Wlkp. do 2026 roku.